

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA VEŘEJNÉ EKONOMIKY

Personální aspekty krajské samosprávy

Personal Aspects of Regional Self-Government

Student: Šárka Macurová

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Iveta Vrabková

Ostrava 2011

Prohlášení

Místopřísežně prohlašuji, že jsem bakalářskou práci „Personální aspekty krajské samosprávy“, včetně všech příloh, vypracovala samostatně a v seznamu použité literatury uvedla všechny literární a odborné zdroje.

V Ostravě dne 11. května 2011

Šárka Macurová

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala vedoucí bakalářské práce Ing. Ivetě Vrabkové za odborné vedení celé práce, inspirativní rady a připomínky.

OBSAH

1	ÚVOD	1
2	ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVA ČESKÉ REPUBLIKY	3
2.1	Veřejná moc	3
2.2	Veřejná správa	5
2.2.1	Organizační principy veřejné správy	5
2.2.2	Nositelé a vykonavatelé veřejné správy	7
2.2.3	Členění veřejné správy	8
2.3	Územní samospráva	10
2.3.1	Vývoj územní veřejné správy v ČR po roce 1990	10
2.3.2	Územní samosprávné celky	10
2.3.3	Základní prvky územní samosprávy	11
2.4	Krajská samospráva	11
2.4.1	Historický vývoj krajské samosprávy	11
2.4.2	Krajská samospráva v současnosti	13
2.4.3	Konstitutivní prvky kraje	14
2.4.4	Volby do krajských zastupitelstev	16
2.4.5	Členění orgánů kraje	19
3	PERSONÁLNÍ SLOŽENÍ ORGÁNŮ KRAJE	20
3.1	Zastupitelstvo kraje	20
3.1.1	Odměňování členů zastupitelstva kraje	22
3.1.2	Základní okruhy působnosti zastupitelstva kraje	23
3.1.3	Jednání zastupitelstva kraje	24
3.1.4	Výbory zastupitelstva kraje	25
3.2	Rada kraje	25
3.2.1	Okruhy působnosti rady kraje	26
3.2.2	Pravidla jednání rady kraje	27
3.3	Hejtmán	27
3.3.1	Působnost hejtmána	28
3.4	Krajský úřad	30
3.4.1	Ředitel krajského úřadu	31
3.4.2	Odbory a oddělení krajského úřadu	31
3.4.3	Odměňování zaměstnanců krajského úřadu	33

3.4.4	Postavení krajského úřadu v procesu zajištění voleb do zastupitelstev krajů	34
4	ORGANIZAČNÍ STRUKTURA MORAVSKOSLEZSKÉHO KRAJE.....	35
4.1	Organizační struktura správy MSK	35
4.1.1	Zastupitelstvo kraje MSK.....	36
4.1.2	Výbory Zastupitelstva MSK volebního období 2008-2012	40
4.1.3	Rada kraje volebního období 2008-2012	41
4.1.4	Komise Rady MSK volebního období 2008-2012	42
4.1.5	Krajský úřad MSK	43
4.2	Struktura vybraných výdajů na zajištění personálního složení kraje	44
5	ZÁVĚR.....	49
	Seznam použité literatury	52
	Seznam zkratk	
	Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce	
	Seznam příloh	
	Přílohy	

1 ÚVOD

Veřejná správa je formou společenského řízení, a proto je její personální složení stěžejní. Kvalitní obsazení veřejné správy na všech úrovních je jednou ze záruk jejího stabilního fungování a dosažení její profesionální úrovně. Personální složení ve veřejné správě podléhá právním předpisům, které stanoví jaké osoby mohou ve veřejné správě působit a určují za jakých předpokladů mohou tyto osoby veřejnou správu vykonávat.

Ve veřejné správě je personální složení tvořeno osobami, které pracovní činnosti a úkoly plní z pozice funkce nebo zaměstnaneckého poměru. Funkční místa ve veřejné správě jsou obsazovány volbami nebo jmenováním. Pracovní poměr zaměstnanců je založen na základě pracovní smlouvy a u vedoucích pracovníků jmenováním.

Předmětem bakalářské práce je seznámení s personálními aspekty krajské samosprávy na konkrétním příkladu Moravskoslezského kraje.

Prvním cílem bakalářské práce je vymezit vývoj a stav personálního složení orgánů Moravskoslezského kraje za období 2001 – 2010.

Druhým cílem práce je vyhodnotit personální složení orgánů Moravskoslezského kraje za období 2001 - 2010 z pohledu vybraných ukazatelů – podíl mužů a žen a mzdové náklady.

Pro dosažení stanovených cílů byly zvoleny vědecké metody - rešerše odborné literatury u teoretické části práce a komparační analýza, která je uplatněna především ve čtvrté kapitole bakalářské práce.

Bakalářská práce je členěna do pěti kapitol, z nichž první je úvod a poslední závěr. Druhá kapitola se zabývá územní samosprávou s návazností na veřejnou správu. V této kapitole je podrobně popsáno fungování a členění veřejné správy, objasněna veřejná moc a dále se kapitola zabývá problematikou územní samosprávy v České republice. Problematika územní samosprávy je rozpracována na krajské úrovni, kde je řešen historický vývoj a současnost krajské samosprávy.

Na tuto kapitolu navazuje charakteristika personálního složení orgánů kraje. U jednotlivých orgánů je popisován jejich vznik, velikost, práva a povinnosti a v neposlední řadě odměňování. Kapitola řeší orgány kraje, kterými jsou zastupitelstvo kraje, rada kraje, hejtman a krajský úřad. Dále je pro srovnání uveden přehled složení zastupitelstva, rady, hejtmanů a struktura krajského úřadu s členěním na muže a ženy v jednotlivých krajích České republiky.

Čtvrtá kapitola je zaměřena na posouzení organizační struktury Moravskoslezského kraje. Řešeno je personální obsazení zastupitelstva kraje ve třech volebních obdobích a organizační struktura správy kraje v aktuálním volebním období. Orgány Moravskoslezského kraje jsou porovnávány z pohledu počtu osob v jednotlivých orgánech, a také z pohledu podílu personálního obsazení mužů a žen. Výsledkem porovnání je praktický dopad na strukturu výdajů vynaložených na odměny členům volených orgánů a platů zaměstnanců. Na závěr je provedeno celkové zhodnocení počtu mužů a žen v orgánech Moravskoslezského kraje.

2 ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVA ČESKÉ REPUBLIKY

Samospráva tvoří vedle státní správy druhou nejdůležitější větev veřejné správy. Samospráva je součástí veřejné moci a v zásadě se stává konkurenčním správním subjektem vůči jiným nositelům veřejné moci, čímž podporuje dělbu moci ve státě. Tato dělba moci zabraňuje soustředění moci v jediném mocenském centru a jejímu zneužití. Samospráva je nezastupitelnou složkou demokracie a na základě práva a schopností samosprávných orgánů v rámci své odpovědnosti a v zájmu obyvatelstva reguluje a řídí část veřejných záležitostí.¹

Veřejná moc, která je realizována prostřednictvím samosprávných subjektů, je decentralizovanou státní mocí. To znamená, že výkon veřejné správy je přenášen na samostatné subjekty odlišné od státu, a které tento výkon vykonávají samostatně a z vlastní iniciativy.²

2.1 Veřejná moc

Veřejná moc je schopnost autoritativně prosadit určité zájmy a rozhodovat o právech a povinnostech subjektů. Postupně vývoj lidstva prokázal, že zájmy a představy nejdou bez uplatnění autority a organizovaného ztvárnění realizovat. Veřejná moc má v dějinách různé podoby autoritářských, diktátorských nebo jinak totalitárních režimů. V systémech demokratických by měla tato moc směřovat ve prospěch většinového zájmu obyvatelstva, lidu, občanů a zároveň respektovat právem uznanou sféru nedotknutelnosti individua, menšin, autonomních zájmů apod.

Zvláštností demokratického státního režimu je formování politické vůle směřující od individua a občanské společnosti ke státním institutům, které jako orgány veřejné moci přijímají politická rozhodnutí. Základní způsob hledání těchto rozhodnutí je spatřován v soutěži politických stran. V tomto smyslu je nejdůležitějším rysem současné demokratické státnosti existence více stran. Tyto strany zastávají různou politickou a ideologickou orientaci.

¹ KOUDELKA, Z. *Samospráva*. (2007, s. 19 - 20).

² HORZINKOVÁ, E.; NOVOTNÝ, V. *Základy organizace veřejné správy v ČR*. (2010, s. 16 – 23).

Politologická skutečnost stranické konkurence je uskutečňována volbami. Je to proces, jehož smyslem je personálně obsadit orgán, jenž svými nositeli bude představovat společnou vůli lidu. Volby legitimují veřejnou moc a jsou výběrem osob, které mají potenciální schopnost rozhodovat (v parlamentu, politické exekutivě, na komunální úrovni). Jedním z hlavních principů demokratické veřejné moci je periodičnost voleb, která umožňuje voličům v určitých lhůtách obměňovat složení volených orgánů, a tím důvěru v zastupitele potvrdit či jej odvolat. Tento volební proces je založen na organizačních opatřeních a možnostech občanů volit či být volen. Volební právo občanů je ústavou založeno jako všeobecné, rovné s tajným hlasováním, dále potom jako právo svobodné, které spočívá v možnosti voleb se účastnit či neúčastnit.

Volby mohou být organizovány jako přímé či nepřímé. Přímé volební právo je založeno na hlasování voličů přímo pro kandidáty, kteří se po zvolení stávají poslanci, senátory, členy obecních nebo krajských zastupitelstev apod. Nepřímé volební právo je zprostředkováno prostřednictvím státního nebo samosprávného orgánu, a to ve dvou, tří i více stupních. Nepřímé volby jsou zvláštním sítím, jehož prostřednictvím je prováděn výběr kandidátů do voleného orgánu (u nás např. volba prezidenta republiky Parlamentem).

Součástí veřejné moci je určitý vnitřně organizovaný systém, který má své orgány, instituce, nestátní složky s různými vztahy, a to na horizontální i vertikální úrovni. Tento systém je založen na konkrétních principech s určitým charakterem dělby moci. Dělbá moci je konstruována tak, že každý nositel rozhodovací moci je při svém rozhodování závislý na jiném rozhodovacím činiteli.

V demokratických podmínkách je stát chápán jako určitý systém organizované moci, kterou z pohledu podílu občanů na rozhodování státu můžeme rozdělit na přímou demokracii nebo demokracii reprezentativní. Za přímou demokracii lze považovat každou organizační formu, v níž lid přenesl rozhodování na své představitele anebo je současně sám činný při rozhodování. U demokracie reprezentativní není suverenita lidu neuskutečňována přímo, ale prostřednictvím k tomu vytvořených institucí. Jedná se o delegovanou suverenitu na zástupce lidu v systému, v němž vůle orgánu je vyjádřením vůle lidu. Jako instituce reprezentativní demokracie se postupně (na základě anglického či amerického vzoru) vytvořil parlament, a to jako „dvojitý“ orgán s různými zastupitelskými funkcemi.

Za formu přímé demokracie můžeme také považovat politickou a právní samosprávu. Vzhledem k tomu, že v systému samosprávy rozhoduje určitá část nebo skupina obyvatelstva sama v autonomní organizaci a nikoli prostřednictvím státních orgánů, hovoříme o tzv. polopřímé demokracii nebo také dělené demokracii. Vztah mezi samosprávou a veřejnou mocí (státem) je určen ústavou a zákony. Samosprávě je veřejnou mocí umožněno, aby svůj konkrétní vnitřní systém a pravidla vnitřního života upravila normami vnitřního života schvalovanými svými legitimními orgány, popřípadě aprobovanými orgány veřejné moci. Pro stát je zavazující, že nebude do tohoto rámce zasahovat, ponechává si ovšem výhradu kontroly nad tím, zda samospráva nepřesahuje samosprávné meze.³

2.2 Veřejná správa

Česká veřejná správa má ústavní základy zakotveny v Ústavě České republiky (dále jen „Ústava“). Ústava, ústavní zákony a Listina základních práv a svobod zakládají ústavní pořádek (čl. 112 Ústavy). Ústava je nejvyšším právním předpisem, od kterého všechny ostatní právní předpisy odvozují svou platnost, a Ústavou se také měří ústavnost zákonů. Ústava definuje a provádí dělbu státní moci a zřizuje základní orgány státu.⁴

Veřejná správa je nedílnou součástí veřejné moci. Prvotním nositelem veřejné moci je vždy stát, který ji uskutečňuje orgány moci zákonodárné (tzv. legislativu), výkonné (exekutivu), soudní (jurisdikci) nebo ji přenáší na subjekty jako je samospráva nebo jiné osoby. V případě výkonu veřejné (státní) moci nezákonnodárnou a nesoudní formou se jedná o veřejnou správu.⁵

2.2.1 Organizační principy veřejné správy

Mezi zásadní členění veřejné správy patří organizační principy, které dělíme:

a) Územní a věcný princip

Územní princip je stav, kdy působnost správního⁶ úřadu nebo správního orgánu je převážně určována územním hlediskem, které vede k soustředění veškeré nebo

³ KLÍMA, K. *Teorie veřejné moci (vládnutí)*. (2003, s. 19 - 65).

⁴ HENDRYCH, D. *Správní věda. Teorie veřejné správy*. (2007, s. 98).

⁵ KOUDELKA, Z. *Samospráva*. (2007, s. 15 - 16).

⁶ Ústava používá tohoto termínu ve spojení s přívlastkem „správní“ čl. 2 Ústavy – správní úřad je v Ústavě používán ve smyslu organizačním.

převážné části správní agendy v určitém územním celku do jedné správní organizační jednotky (úřadu).

Věcný (reálný) princip je uplatňován výlučně nebo aspoň převážně obsahovou stejnorodostí, příp. příbuzností správní agendy, tj. úkolů, které mají být plněny. To vede ke zřizování specializovaných úřadů nebo útvarů, které vyjadřují provedenou dělbu práce.

b) Centralizace a decentralizace

Oba tyto principy vyjadřují tendenci po vertikální linii buď soustřeďovat určité pravomoci na vyšších úrovních správních jednotek nebo celých soustav, anebo naopak je delegovat na nižší úrovně, zpravidla mimo původní organizační soustavu (např. delegace úkolů státu na jiného nositele, kterým může být např. obec).

V **centralizovaném systému** veřejné správy rozhoduje o všech otázkách státní centrum (vláda, ministerstva, popř. jiné ústřední orgány) tím, že si rozhodování o nich vyhradí nebo přisvojí, anebo tím, že do pravomoci nižších úřadů zasahuje vydáváním vnitřních předpisů.

Decentralizovaný systém veřejné správy se vyznačuje přenášením části výkonu veřejné správy od státu na jiné právní subjekty, včetně pravomocí a odpovědnosti. Pro decentralizovaný správní systém je zásadní vysoká samostatnost právních subjektů, které jsou ve své činnosti vázány právním řádem, nikoli interními předpisy nebo příkazy státních orgánů nebo úřadů.

I když v decentralizovaném systému nemohou státní orgány a úřady zasahovat do samostatné působnosti jiných subjektů, je ponecháno státu právo kontroly nad výkonem této působnosti, zejména nad dodržováním právního řádu a hospodaření.

c) Koncentrace a dekoncentrace

Tyto principy se projevují jako horizontální nebo vertikální slučování nebo rozlučování správních úřadů či orgánů spojených se změnou správní agendy v rámci jednoho organizačního systému veřejné správy.

Horizontální koncentrace je soustředění veškerých úkolů správy na stejné úrovni do jednoho úřadu, kdežto horizontální dekoncentrace se projevuje opačně, a to rozdělením úkolů do více úřadů na stejné úrovni.

Vertikální koncentrace nebo **dekoncentrace** znamená rozdělení působnosti mezi vyšším a nižším stupněm (např. ministerstvo financí – finanční ředitelství), které představuje buď soustředění působnosti v úřadu na vyšší úrovni nebo naopak jejím delegováním na úřad nižší úrovně.

d) Princip kolegiální a monokratický

Rozdíl mezi těmito principy spočívá v povaze orgánu, který koná rozhodnutí.

Kolegiální orgán přijímá rozhodnutí usnesením, které je výsledkem hlasování o návrhu v kolektivu osob daného orgánu. Pro veřejnou správu je typické, že kolegiální orgány mohou mít všeobecnou správní působnost.

Monokratický orgán svěřuje pravomoc rozhodovat jediné osobě (např. vedoucímu správního úřadu). Důležitou roli v monokratickém řízení hraje možnost delegovat pravomoc řídit a rozhodovat na podřízené.

e) Princip volební a jmenovací

Tyto principy jsou důležité pro rozhodování, jak budou ustavovány jednotlivé osoby do funkcí. Nelze zaměňovat kolegiální orgány s orgány volenými a orgány monokratické s orgány jmenovanými, i když povaha orgánu do značné míry předurčuje způsob ustanovování osob do těchto funkcí. Jestliže ustanovuje do funkce jediná osoba jako monokratický orgán, jedná se o jmenování. Jmenování může být svěřeno i kolegiálnímu orgánu (např. vládě). Provádí-li ustanovující akt do určité funkce více osob a s projevem vůle každého z nich se počítá, je výsledkem vůle většiny, a tudíž hovoříme o volbě.⁷

2.2.2 Nositelé a vykonavatelé veřejné správy

Nositeli veřejné správy v České republice (dále jen „ČR“) jsou stát, právnické nebo fyzické osoby, kteří jsou stanoveni Ústavou nebo zákonem.

⁷ HENDRYCH, D. *Správní věda. Teorie veřejné správy*. (2007, s. 84 - 88).

Z hlediska základního členění jsou nositeli veřejné správy:

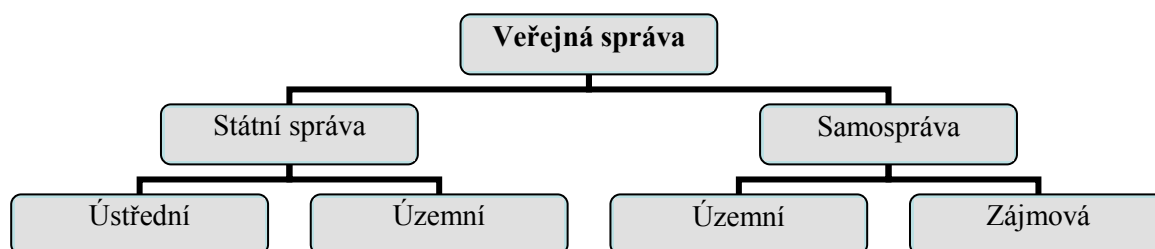
- stát,
- veřejnoprávní korporace, a to územní, osobní nebo věčné,
- veřejné ústavy a podniky,
- fyzické a právnické osoby soukromého práva.

Za **vykonavatele** je označován orgán (jiný oprávněný zástupce), který jedná jménem nositele veřejné správy jako právního subjektu. Tímto orgánem mohou být jen jednotlivé fyzické osoby nebo jejich kolektivy (např. vláda, rada kraje).

2.2.3 Členění veřejné správy

Veřejnou správu členíme podle subjektu na státní správu, která je vykonávána institucemi státu a samosprávu prováděnou jinými veřejnoprávními korporacemi než státem. U státní správy se jedná o orgány na úrovni centrální (ústřední) nebo dílčí (územní). Samosprávu dělíme na územní nebo stavovskou, zájmovou, profesní. Přehlednější členění veřejné správy znázorňuje Obr. 2.1.⁸

Obr. 2.1. Rozdělení veřejné správy v České republice

Zdroj: KOVÁŘ, J.; VRABKOVÁ, I. *Veřejná správa (studijní opora pro kombinované studium)*2008, vlastní zpracování.

Státní správa je nezastupitelnou částí veřejné správy, kterou uskutečňuje stát. **Ústřední státní správu** vykonávají vláda, prezident, ministerstva, správní úřady s celostátní působností, veřejné sbory, správní úřady mimo soustavu státní správy financované ze státního rozpočtu a územní odborné správní úřady. **Územní orgány státní správy** jsou orgány jiných právních subjektů než je stát, na které byl zákonem nebo rozhodnutím učiněným na základě zákona delegován výkon státní správy. Delegation může spočívat v přenesení nebo propůjčení výkonu státní správy se všemi atributy souvisejícími s rozsahem delegace.

⁸ KOVÁŘ, J.; VRABKOVÁ, I. *Veřejná správa*. (2008, s. 24).

Přenesená působnost je vykonávána těmito orgány:

1. Obecní úřady – vykonávají státní správu (přenesenou působnost) svými orgány. Území obce je pro výkon státní správy správním obvodem. Z hlediska výkonu státní správy jsou úřady rozděleny na:
 - Obce, jejichž orgány vykonávají státní správu pouze v základním rozsahu a pouze ve správním obvodu.
 - Pověřené obecní úřady – vykonávají přenesenou působnost v širším rozsahu, ve větších správních obvodech než je území jedné obce.
 - Obce s rozšířenou působností – vykonávají na rozdíl od prvních dvou kategorií ještě další působnosti ve státní správě a v širším správním obvodu než je obec s pověřeným obecním úřadem.
2. Krajské úřady – vykonávají státní správu ve svých územních obvodech v rozsahu určeném zákonem.
3. Regiony soudržnosti – zvláštní orgány zřízené ke koordinaci hospodářské a sociální soudržnosti, zejména pokud jde o využívání strukturálních fondů Evropských společenství a plánování.⁹

Samospráva je vykonávána subjekty odlišnými od státu, na které byl zákonem delegován výkon veřejné správy a trvale svěřen do jejich samostatné odpovědnosti. Samosprávu dělíme na územní a zájmovou.¹⁰ Z pohledu **územní samosprávy** se Česká republika dělí na obce jako základní územní samosprávné celky a vyšší územně samosprávné celky, což je Praha a 13 samosprávných krajů. **Zájmová samospráva** je spjata s určitou lidskou činností, především výdělečnou. Zájmová samospráva je reprezentována:

1. Profesními komorami s povinným členstvím - profesní samospráva s nucenou příslušností osob určité profese, př. advokátní komora, lékařská komora, komora architektů aj.
2. Komorami s nepovinným členstvím - samospráva bez nucené příslušnosti ovšem státem vytvořenými veřejnoprávními korporacemi (hospodářské komory a agrární komora).
3. Vysokoškolská samospráva - akademická samospráva vysokých škol.¹¹

⁹ HENDRYCH, D. *Správní věda. Teorie veřejné správy*. (2007, s. 101 - 111).

¹⁰ Tamtéž. (2007, s. 112).

¹¹ KOUDELKA, Z. *Samospráva*. (2007, s. 82, 339 - 365).

2.3 Územní samospráva

2.3.1 Vývoj územní veřejné správy v ČR po roce 1990

Politické změny v roce 1989 zcela zásadně zasáhly oblast veřejné správy a dosavadní systém národních výborů (místní, okresní a krajské) byl zákonem č. 367/1990 Sb. o obcích (obecní zřízení) zrušen.

Od roku 1990 se základem místní samosprávy stala obec. Území obce tvořilo jedno katastrální území nebo soubor katastrálních území, pokud se obec členila na části. Za město byla považována obec, ve které původně působil městský národní výbor nebo bylo určeno předsedou České národní rady na návrh vlády České republiky nebo na návrh obce po vyjádření vlády. Obec se stala právnickou osobou a začala vystupovat v právních vztazích svým jménem a nést odpovědnost z těchto vztahů vyplývajících.

Rozpadem federace a vznikem samostatné ČR se 1. ledna 1993 změnila i ústavní zákony. V platnost vstoupila česká ústava, zákon č. 1/1993 Sb. V nové ČR i nadále platilo obecní zřízení z roku 1990. Vyšší územní samosprávní celky byly uzákoněny ústavním zákonem č. 347/1997 Sb., který nabyl účinnosti 1. ledna 2000. V návaznosti na vytvoření krajského stupně územní samosprávy došlo k 31. prosinci 2002 ke zrušení okresních úřadů. Od 1. ledna 2003 je místní veřejná správa členěna na obce, které jsou základními územními samosprávnými celky a na kraje, označovány jako vyšší územně samosprávné celky.¹²

2.3.2 Územní samosprávné celky

Územní samospráva je spjata s určitým územím, přičemž na jednom území v tomtéž státě může působit více územních samospráv různých stupňů.

Obecní zřízení. Obec má právní základ zakotven v Ústavě a řídí se zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení). Obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů, který tvoří územní celek, vymezený hranicí obce. Obec je veřejnoprávní korporací, která má vlastní majetek. V právních vztazích vystupuje obec svým jménem a nese odpovědnost vyplývající z těchto vztahů. Obec, která má minimálně 3 000 obyvatel, je městem. Zvláštní postavení zákon o obcích přiznává velkým a významným městům, které nazýváme

¹² SCHELLE, K. a kol. *Dějiny české veřejné správy*. (2009, s. 227 - 240).

statutárními městy, ty se dále mohou členit na městské obvody nebo městské části. Speciální právní úpravu má hlavní město Praha (zák. č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze).

Krajské zřízení. Kraj je vyšším územním samosprávným celkem s územním společenství občanů, kterému náleží z Ústavy právo na samosprávu a řídí se zákonem č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení). Stejně jako obec i kraj je veřejnoprávní korporací, který má vlastní majetek, vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese odpovědnost vyplývající z těchto vztahů.¹³

2.3.3 Základní prvky územní samosprávy

Mezi základní prvky samosprávy patří:

1. území, na kterém je samospráva vykonávána,
2. osoby podřazené samosprávě (obyvatelé obce, kraje),
3. existence samosprávy jako právnické osoby veřejného práva se soustavou samosprávných orgánů (zastupitelstvo, rada),
4. právo na majetek, vlastní hospodaření a rozpočet.¹⁴

2.4 Krajská samospráva

2.4.1 Historický vývoj krajské samosprávy

Počátky krajské samosprávy v Čechách se datují od 13. století, kdy byli panovníkem ustanovováni pro jednotlivá území specializovaní úředníci pro nalézací řízení a výkon rozhodnutí ve věcech trestních – poprávcové. Nejstarší jmenovité ustanovení krajského poprávce je z doby Karla IV. (1349). Roku 1381 Václav IV. udělil krajskou popravu 10 královským městům (Budějovice, Klatovy, Kolín, Litoměřice, Louny, Mělník, Plzeň, Staré Město pražské, Stříbro a Vysoké Mýto), od roku 1400 potom i Novému Městu pražskému. Jmenování poprávců pro určité oblasti přispělo k vývoji krajů, které se z jednotek pro účely berní správy přeměňovaly ve všeobecné správní jednotky. Na Moravě ke vzniku krajů nedošlo.

¹³ HENDRYCH, D. *Správní věda. Teorie veřejné správy.* (2007, s. 112-118).

¹⁴ KOUDELKA, Z. *Samospráva.* (2007, s. 21).

Za vlády Jiřího z Poděbrad (období stavovské monarchie) byl počet krajů zvýšen na 14 (kraj Pražský /Kouřimský/, Slánský, Žatecký, Litoměřický, Boleslavský, Hradecký, Chrudimský, Čáslavský, Prácheňský, Plzeňský, Bechyňský, Vltavský, Rakovnický a Podbradský). V tomto období byly kraje především vojenským zařízením k obranným účelům. Na Moravě byly kraje zřízeny až v roce 1527, a to Brněnsko, Hradištsko, Olomoucko a Novojičínsko. Rozdělení do krajů na Moravě se několikrát měnilo a od roku 1569 se jednalo o Brněnsko, Hradištsko, Olomoucko, Jihlavsko a Znojensko.

Další změna nastala v roce 1714 vznikem zemských zřízení ve spojení s berní reformou. Agenda krajského úřadu získala definitivní rysy do poloviny 18. století, kdy se jednalo o věci berní, vojenské, finanční, živnostenské, část soudních, a dále politické a policejní věci. Kraje se staly nejnižší instancí státní správy a jejich počet byl celkem 24 (16 v Čechách, 6 na Moravě a 2 ve Slezsku).

Zásadní obrat, tj. vznik samosprávy na našem území, přinesla březnová ústava z roku 1849, kdy vzniklo v Čechách 7 krajů, na Moravě 2 kraje a ve Slezsku 1 kraj. Správa každého kraje byla uskutečňována krajskou vládou v čele s krajským prezidentem. Nové rozložení přinesly změny účinné k 12. květnu 1855 a počet krajů byl zvýšen na 13 v Čechách, 6 na Moravě, přičemž Slezsko nebylo do krajů členěno. V čele krajských úřadů stál krajský představený a toho zastupoval komisař. Kraje ve státní správě byly postupně zrušeny v letech 1862-1868.

K myšlence obnovy krajského zřízení se vlády vrátily na počátku 20. století a ministerstvo vnitra vydalo dne 12. května 1918 výnos o zřízení dvanácti krajských vlád v Čechách (7 českých krajů, 4 německé, Praha podléhala přímo místodržitelství). Po vzniku Československa bylo místodržitelství přejmenováno na zemskou správu politickou v čele s prezidentem. Plný status získaly země na základě zákona č. 125/1927 Sb., kdy byly zřízeny 4 země (Česká, Moravskoslezská, Slovenská a Podkarpatská). Po roce 1945 byly dekretem prezidenta republiky vytvořeny místní, okresní a zemské národní výbory. Zemské národní výbory převzaly působnost zemských orgánů. Ústava z roku 1948 také zavedla namísto zemí kraje.¹⁵

¹⁵ COGAN, R. *Krajské zřízení*. (2004, s. 61 - 76).

Krajské zřízení zavedené roku 1948 rozdělilo české země (Čechy, Morava a Slezsko) do 13 krajů, které měly již podobu dnešních krajů. V českých zemích byly zřízeny kraje: Pražský, Českobudějovický, Plzeňský, Karlovarský, Ústecký, Liberecký, Hradecký, Pardubický, Jihlavský, Brněnský, Olomoucký, Gottwaldovský a Ostravský. Postavení hlavního města Prahy upravoval zvláštní zákon.¹⁶ Tyto, tzv. „Gottwaldovy kraje“ byly zákonem č. 36/1960 Sb. o územním členění státu sloučeny do 7 krajů.¹⁷

2.4.2 Krajská samospráva v současnosti

Ústavním zákonem č. 347/1997 Sb. bylo vytvořeno celkem 14 vyšších územních samosprávných celků, a to hlavní město Praha, Středočeský, Budějovický, Plzeňský, Karlovarský, Ústecký, Liberecký, Královehradecký, Pardubický, Jihlavský, Brněnský, Olomoucký, Ostravský, Zlínský. Území každého kraje je vytýčeno územím okresů a vyšší územní samosprávný celek hlavní město Praha je vymezen územím hlavního města Prahy. Osou právní úpravy vyšších územních samosprávných celků se stal zákon o krajích. Následnou účinností ústavního zákona č. 176/2001 Sb. došlo ke změně názvů Budějovického kraje na Jihočeský, Jihlavského kraje na kraj Vysočina, Brněnského kraje na Jihomoravský kraj a Ostravského kraje na Moravskoslezský kraj.¹⁸ Přehled současného uspořádání vyšších územních samosprávných celků (krajů) v ČR nám zobrazuje Obr. 2.2.

Obr. 2.2 Vyšší územní samosprávné celky v ČR

Zdroj: <http://www.regionaldevelopment.cz/index.php/kraje-cr.html>

¹⁶ § 2, 3 Zákon č. 280/1948 Sb., o krajském zřízení.

¹⁷ COGAN, R. *Krajské zřízení*. (2004, s. 77).

¹⁸ Tamtéž. (2004, s. 79).

Základní charakteristika krajů v ČR podle rozlohy, počtu obyvatel, hustoty zalidnění a počtu obcí v jednotlivých krajích je uvedena v Tab. 2.1.

Tab. 2.1 Základní charakteristiky krajů ČR (k 31. 12. 2009)

KRAJ	Rozloha (km ²)	Počet obyvatel	Hustota zalidnění (obyv./km ²)	Počet obcí
Česká republika	78865,12	10 532 770	133,55	6 250
Hl. m. Praha	496,03	1 257 158	2 534,44	1
Středočeský	11015,00	1 264 978	114,84	1 145
Jihočeský	10056,58	638 706	63,51	623
Plzeňský	7560,87	572 045	75,66	501
Karlovarský	3314,45	307 444	92,76	132
Ústecký	5334,52	839 045	156,72	354
Královéhradecký	4758,52	554 803	116,59	448
Pardubický	4518,66	517 164	114,45	451
Liberecký	3162,98	439 942	139,09	215
Vysočina	6795,47	514 569	75,72	704
Jihomoravský	7195,40	1 154 654	160,47	673
Olomoucký	5266,63	641 681	121,84	399
Zlínský	3963,57	590 361	148,95	305
Moravskoslezský	5426,44	1 243 220	229,10	299

Zdroj: Český statistický úřad. Dostupný z [www:< http://www.czso.cz/kraje/>](http://www.czso.cz/kraje/), vlastní zpracování.

Z Tab. 2.1 je patrné, že rozloha jednotlivých krajů se velmi liší. Krajem s největší rozlohou 11 015,00 km² je kraj Středočeský. Naopak krajem s nejmenší rozlohou, pokud se nepočítá hlavní město Praha, je Liberecký kraj, který má rozlohu 3 162,98 km². Dalším z ukazatelů, kde se kraje liší, je počet obyvatel v jednotlivých krajích. První místo co do počtu obyvatel zaujímá Středočeský kraj, který má 1 257 158 obyvatel, což představuje zhruba 12% z celkového počtu obyvatel České republiky. Moravskoslezský kraj patří v pořadí k druhému nejlidnatějšímu kraji v ČR s 1 243 220 obyvateli. Nejméně obyvatel má Karlovarský kraj, a to 307 444 obyvatel. Co do počtu obcí na území kraje zaujímá první místo mezi kraji s celkovým počtem obcí 1 145 kraj Středočeský, druhé místo kraj Vysočina s počtem obcí 704 a třetí kraj Jihomoravský s počtem obcí 673. Nejméně obcí na svém území má kraj Karlovarský, celkem 132 obcí. Mezi kraje není zahrnuto hlavní město Praha, protože má zvláštní statut a je jen jednou obcí.

2.4.3 Konstitutivní prvky kraje

Občané kraje – občanem kraje je občan České republiky, který je přihlášen k trvalému pobytu v některé obci nebo na území vojenského újezdu územního obvodu kraje. Občan kraje

starší 18 let má právo volit a být volen do zastupitelstva, podávat návrhy orgánům kraje, nahlížet do usnesení orgánů kraje a v mezích jednacího řádu vystupovat na zasedáních zastupitelstva.

Území kraje – rozdělení území je obvykle založeno na historických základech nebo přirozených geografických hranicích (pohoří, řeky). Kraje jsou tvořeny z obcí a vojenských újezdů, jenž jsou součástí okresů. Okresy tvoří správní jednotky viz zákon č. 36/1960 Sb., o územním členění státu.

Organizační výsost – v působnosti kraje je obsazování orgánů kraje. Rozhodování o tom, které orgány budou zřízeny, jak budou velké a jaké budou vztahy mezi orgány, je dáno zákonem.

Právní subjektivita kraje – i když právní řád výslovně nestanoví, že kraj je právnickou osobou, lze mít za to, že kraj splňuje všechny znaky právnické osoby. Článek 101 odst. 3 Ústavy a § 1 zákona o krajích používají pojem veřejnoprávní korporace s tím, že kraj má vlastní majetek, vlastní příjmy, hospodaří podle vlastního rozpočtu, vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývajících. Veřejnoprávní korporace je druhem právnické osoby.

Právo na samosprávu – samospráva je nástrojem decentralizace státní správy (resp. veřejné správy) a její výhody se shledávají v možnosti přihlédnout k místním potřebám, vytvoření vztahů občanů ke svému regionu, v přenosu a zvýšení odpovědnosti občanů za svůj region a také zvýšení společenské jednoty. Právo kraje na samosprávu zaručuje jak Ústava, tak zákon o krajích.

Působnost kraje – zákony nás vedou k tomu, abychom za základní dělení považovali rozklad působnosti na samostatnou a přenesenou.

- **Samostatná působnost.** Do samostatné působnosti pak konkrétně patří především záležitosti, které jsou v zákoně o krajích taxativně vyčteny jako pravomoci jednotlivých orgánů. Mimo zákon o krajích nalézá se základ pro samostatnou působnost i v dalších zvláštních zákonech, zejména o školství, zdravotnictví, památkové péče a odpadovém hospodářství. Samostatná působnost je uskutečňována především zastupitelstva kraje.

- **Přenesená působnost.** Přenesená působnost vyplývá ze zvláštních zákonů o jednotlivých úsecích státní správy. Orgány kraje jsou povinny zabezpečit úkoly státní správy, které jsou jim ze zákona svěřeny. V přenesené působnosti kraj vydává také nařízení kraje jako právní předpisy kraje, dále se řídí usneseními vlády a směrnicemi ústředních správních úřadů. Přenesená působnost je uskutečňována především krajským úřadem.

Právo vydávat obecně závazné právní předpisy - pro oblast samostatné působnosti může zastupitelstvo vydávat na základě článku 104 odst. 3 Ústavy obecně závazné vyhlášky. Obecně závazné vyhlášky mohou vzhledem k článku 4 odst. 1 Listiny základních práv a svobod ukládat povinnosti jen na základě zákona a v jeho mezích a jen při zachování základních práv a svobod. Kraj je povinen své právní předpisy vyhlašovat ve Věstníku právních předpisů kraje.

Symboly kraje – symbolem kraje v psychologickém slova smyslu může stát třeba osoba hejtmána, dále znak a prapor, který uděluje na žádost kraje předseda Poslanecké sněmovny, razítko. Symbolický význam má i název kraje, o němž rozhoduje Parlament České republiky formou ústavního zákona.¹⁹

Vznik a zánik kraje - vytvořit nebo zrušit vyšší územní samosprávný celek lze jen ústavním zákonem.²⁰

2.4.4 Volby do krajských zastupitelstev

Volby do zastupitelstev krajů mají ústavní základy v čl. 102 Ústavy, kde je uvedeno, že členové zastupitelstev jsou voleni tajným hlasováním na základě všeobecného, rovného a přímého volebního práva a funkční období zastupitelstva je čtyřleté. Postup konání voleb je obsažen v zákoně č. 130/2000 Sb., o volbách do zastupitelstev krajů, v platném znění.

Ve volbách rozhodují o obsazení křesel v zastupitelstvu občané obcí a občané ČR s trvalým pobytem ve vojenských újezdech, které náležejí do územního obvodu kraje. Volič musí splňovat podmínku státního občanství České republiky, věk 18 let a musí být přihlášen

¹⁹ COGAN, R. *Krajské zřízení*. (2004, s. 81 - 96).

²⁰ Čl. 100 ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava.

k trvalému pobytu v obci, která je součástí kraje. Volby do zastupitelstev krajů vyhlašuje prezident republiky, tj. stanovení dne voleb. Volby se konají ve dvou dnech. Kandidáty do voleb mohou navrhnout jen registrované politické strany a hnutí, přičemž každá strana nebo hnutí může v jednom kraji navrhnout nejvýše jednu kandidátní listinu nebo může být součástí nejvýše jedné koalice. Do fáze přidělování mandátů postupují jen kandidátky, které získaly alespoň 5% z celkového počtu platných hlasů v kraji. K přepočtu hlasu na mandáty pro kandidátky se používají metody volebních dělitelů. Pokud některý z kandidátů získal přednostních hlasů více než činí 10% celkového počtu platných hlasů pro kandidátku, případně mandát přednostně tomuto kandidátu. Splňuje-li tuto podmínku více kandidátů, určí se pořadí mezi nimi podle počtu přednostních hlasů.²¹

Volby do krajských zastupitelstev probíhají ve 13 samosprávných krajích. Výjimku tvoří hlavní město Praha, kde ekvivalentem krajských zastupitelstev je zastupitelstvo hlavního města Prahy a je voleno v komunálních volbách. Volby se konají na základě zásady poměrného zastoupení, přesněji listinného poměrného volebního systému.²²

Poměrné systémy jsou tvořeny proměnnými, kterými lze dosáhnout vysoké proporcionality a jejich výstupy a vlastnostmi utvářet a ovlivňovat.

Mezi hlavní proměnné listinných poměrných systémů patří:

- velikost volebního obvodu,
- volební formule,
- uzavírací klauzule,
- počet a charakter úrovní, na nichž probíhá distribuce mandátů.

Velikost volebních obvodů je označována M (magnitude) a jednoduše vyjadřuje, kolik mandátů se rozděluje v daném obvodu. Dále můžeme říci, že velikost volebních obvodů je rozhodující proměnnou, která nevýznamněji ovlivňuje celkový charakter a vlastnosti volebního systému. Velikost volebních obvodů v jednotlivých krajích je dána počtem členů zastupitelstva ($M = 45$ až 65).

²¹ COGAN, R. *Krajské zřízení*. (2004, s. 99 - 104).

²² CHYTILEK, R.; ŠEDO, J.; LEBEDA, T.; ČALOUD, D. *Volební systémy*. (2009, s. 317).

Volební formule je matematický postup, který je používán pro převod hlasů na mandáty. Tato formule má za úkol rozdělovat poměrným způsobem mandáty ve vícemandátových obvodech, které pracují na základě dvou odlišných principů. Jedná se o volební kvóty a volební dělitele. Obě formule mají své základní formule, kterými jsou Hareova kvóta a d'Hondtův dělitel. Volební kvóty fungují jako metody volebního čísla, kdy celkový počet odevzdaných hlasů vydělíme celkovým počtem mandátů a výsledkem je kvóta, pomocí které jsou politickým stranám přisouzeny mandáty. U krajských voleb v ČR je používán druhý princip, tedy volební dělitel. Konkrétně se jedná o modifikovaný d'Hondtův dělitel²³. Tento dělitel spočívá v přisouzení mandátu straně, která v danou chvíli vykazuje nejvyšší průměrný počet hlasů. Počet platných hlasů každé strany je vydělen řadou dělitelů a první číslo v řadě je navýšeno na 1,42, následuje řada 2, 3, 4. Ze všech podílů je vybráno tolik nejvyšších, kolik má být rozděleno mandátů. Každá strana získá právě tolik mandátů, kolik jejích podílů bylo vybráno.

Existence a výše uzavírací klauzule. Kandidující subjekty, které nepřekročí zákonem stanovené procento hlasů, tzn. uzavírací klauzuli, nejsou účastny rozdělování mandátů. Na úrovni volebního obvodu platí pro kandidující subjekty 5% klauzule, bez ohledu na to, zda se jedná o stranu nebo koalici.

Počet a charakter úrovní, na nichž probíhá distribuce mandátů. Tato proměnná je spjata s velikostí volebních obvodů i s volebními formulemi. Jedná se o počet úrovní volebních obvodů a jejich charakter. U voleb do zastupitelstev krajů je používán jednoúrovňový obvod, a tudíž není tato proměnná uplatňována.

Dalším z hlavních rysů listinných poměrných systémů je existence **kandidátních listin**, které předkládají voličům politické subjekty usilující ve volbách o jejich přízeň. V krajských volbách používáme vázanou kandidátní listinu, kdy volič nemůže měnit pořadí volených osob. Z uvedeného vyplývá, že mandáty jsou přiřazovány kandidátům dle pořadí určeného kandidátní listinou. Výjimku tvoří kandidáti, kteří získali od voličů 10% přednostních hlasů, a proto mají při distribuci mandátů v rámci strany přednost.²⁴

²³ Nazýván dle Victora d'Hondt (1841-1901), který byl univerzitním profesorem matematiky z Gentu.

²⁴ CHYTILEK, R.; ŠEDO, J.; LEBEDA, T.; ČALOUD, D. *Volební systémy*. (2009, s. 184 - 209).

2.4.5 Členění orgánů kraje

Každá veřejná korporace jedná navenek svými orgány. Orgány jednají navenek ústně nebo písemně. V samosprávě kraje mohou veřejnou moc vykonávat jen orgány kraje, kterými jsou zastupitelstvo, rada, hejtman, krajský úřad a zvláštní orgán kraje.²⁵

Z. Koudelka charakterizuje orgány kraje z hlediska:

1. jejich složení

- a) kolegiální, což představuje složení z více osob – zastupitelstvo, rada, výbory zastupitelstva (dále jen výbory), komise rady (dále jen komise),
- b) individuální, které je tvořeno jedincem – hejtmanem,

2. demokratické legitimacy

- a) přímo volené občany – zastupitelstvo,
- b) volené zastupitelstvem – rada, hejtman, výbory,
- c) ustanovované jinak – komise, zvláštní orgány kraje,

3. právního základu

- a) prvotně ústavně zakotvené – zastupitelstvo,
- b) prvotně zákonně zakotvené – ostatní orgány kraje.²⁶

²⁵ Zvláštní orgány se zřizují hejtmanem pro výkon přenesené působnosti. V čele zvláštního orgánu stojí osoba, která je funkčně podřízena hejtmanovi a zároveň osoba, která prokázala zvláštní odbornou způsobilost v oblasti přenesené působnosti, pro jejíž výkon byl zvláštní orgán zřízen. Mezi takové orgány patří: bezpečnostní rada kraje, povodňové komise uceleného povodí, krizový štáb kraje u hasičského záchranného sboru kraje, komise pro výběr uživatelů rybářských revírů.

²⁶ KOUDELKA, Z. *Samospráva*. (2007, s. 288 - 289).

3 PERSONÁLNÍ SLOŽENÍ ORGÁNŮ KRAJE

3.1 Zastupitelstvo kraje

Zastupitelstvo kraje je jediným orgánem kraje, který je uveden v Ústavě. V Ústavě je dále stanoveno právo zastupitelstva samostatně spravovat záležitosti ve věcech kraje, zásady pro volby členů zastupitelstva, délka funkčního období zastupitelstva, dále také možnost zkrácení volebního období vyhlášením předčasných voleb, způsob stanovení působnosti zastupitelstva a právo zastupitelstva v mezích své působnosti vydávat obecně závazné předpisy.²⁷

Velikost zastupitelstva je dle zákona o krajích rozdělena podle počtu obyvatel daného kraje. Zastupitelstvo má nejméně 45 a nejvíce 65 členů. V krajích s počtem obyvatel do 600 000 se volí 45 členů zastupitelstva, v krajích nad 600 000 do 900 000 obyvatel se volí 55 členů a v krajích nad 900 000 obyvatel se volí 65 členů zastupitelstva. Pro stanovení počtu členů zastupitelstva je rozhodující počet obyvatel k 1. lednu roku, v němž se konají volby.²⁸

Nutno konstatovat, že zastupitelstvo vzniká v jinou dobu, než vzniká mandát člena zastupitelstva. Vznik neboli ustanovení zastupitelstva zahajuje po volbách dosavadní hejtman. Ustavující zasedání nově zvoleného zastupitelstva se musí konat mezi prvním a čtyřicátým dnem od vyhlášení výsledků voleb. Pokud je přítomna nadpoloviční většina všech členů zastupitelstva, může předsedající (zpravidla nejstarší člen zastupitelstva) konstatovat, že zastupitelstvo je ustanoveno a zastupitelstvo může začít rozhodovat. Prvním bodem jednání je **složení slibu** ze strany přítomných členů zastupitelstva. Slib se skládá do rukou předsedajícího a zní: „*Slibuji věrnost České republice. Slibuji na svou čest a svědomí, že svoji funkci budu vykonávat svědomitě, v zájmu kraje a jeho občanů a řídit se Ústavou a zákony České republiky.*“. Člen zastupitelstva skládá slib pronesením slova „*slibuji*“ a potvrzením tohoto slibu svým podpisem.²⁹

²⁷ COGAN, R. *Krajské zřízení*. (2004, s. 99).

²⁸ Odst. 1, 2 §31 Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení).

²⁹ Odst. 2, 3 §33 Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení).

Z výše uvedeného vyplývá, že zastupitelstvo má právo rozhodovat od okamžiku ustanovení a jeho právo končí okamžikem skončení hlasování v příštích řádných nebo mimořádných volbách.³⁰

Mandát člena zastupitelstva kraje vzniká **zvolením nebo uvolněním mandátu v zastupitelstvu**. Kandidát na členství v zastupitelstvu musí splňovat podmínky volitelnosti, kterými jsou **státní občanství České republiky, věk 18 let, trvalý pobyt v obci, která náleží do územního obvodu kraje**, neomezení osobní svobody z důvodu výkonu trestu odnětí svobody a nezbavení způsobilosti k právním úkonům.³¹

Výkon mandátu člena zastupitelstva je dle zákona o volbách do zastupitelstev krajů³² **neslučitelný s funkcí:**

- vzniklou jmenováním, vykonávanou na orgánu státní správy s územní působností pro daný kraj,
- vykonávanou zaměstnancem kraje zařazeným do krajského úřadu příslušného kraje,
- zaměstnancem obce zařazeným do obecního úřadu na území příslušného kraje,
- statutárním zástupcem právnické osoby zřízené nebo založené krajem.

Dále zákon o volbách do zastupitelstev krajů stanovuje **neslučitelnost funkce** člena zastupitelstva s funkcemi:

- soudce,
- státní zástupce,
- člen, viceprezident a prezident Nejvyššího kontrolního úřadu,
- inspektora a předsedy Úřadu pro ochranu osobních údajů,
- státního zaměstnance ve správních úřadech.³³

Mandát člena zastupitelstva **zaniká** okamžikem:

- úmrtí člena zastupitelstva,
- odmítnutím slibu člena zastupitelstva,
- v případě vzniku neslučitelnosti funkce,

³⁰ COGAN, R. *Krajské zřízení*. (2004, s. 122 - 123).

³¹ Tamtéž. (2004, s. 124).

³² Odst. 2 § 5 Zákon č. 130/2000 Sb., o volbách do zastupitelstev krajů.

³³ KOUDELKA, Z. *Samospráva*. (2007, s. 290).

- ztráty volitelnosti nebo na základě pravomocného rozhodnutí soudu, kterým je člen zastupitelstva odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody,
- písemným oznámením hejtmánovi o odstoupení člena zastupitelstva,
- ukončením hlasování voleb nebo nových voleb.

Činnost člena zastupitelstva se řídí základním pravidlem, kterým je tzv. **volný mandát**. Volný mandát znamená, že je činnost vykonávána na základě práv a povinností podle vlastní vůle a ke svému rozhodnutí nepotřebuje člen zastupitelstva souhlas voličů nebo své politické strany.

Člen zastupitelstva má při výkonu své funkce zákonem daná práva a povinnosti. Mezi **práva** člena zastupitelstva patří zejména hlasovat v zastupitelstvu, účastnit se zasedání zastupitelstva, volit a být volen do orgánů kraje, podávat návrhy na projednání a vznášet dotazy na orgány kraje, dále potom účastnit se rozpravy, která vede k rozhodnutí zastupitelstva. Člen zastupitelstva má **povinnost** plnit úkoly uložené mu orgánem, jehož je členem, sdělit střet zájmů³⁴, nesnižovat vážnost funkce člena zastupitelstva a hájit zájmy občanů kraje.³⁵

3.1.1 Odměňování členů zastupitelstva kraje

Odměňování zastupitelů kraje se uskutečňuje podle vykonávané funkce a v členění na uvolněné a neuvolněné členy zastupitelstva. Zákon o krajích stanovuje, že uvolněným členům zastupitelstva se poskytuje pevně stanovená měsíční odměna a odměna při skončení funkčního období, neuvolněným členům zastupitelstva se poskytuje měsíční odměna ve stanovené výši.³⁶ Tyto odměny jsou dále rozděleny do tří úrovní podle počtu obyvatel kraje, a to do 600 000 obyvatel, do 900 000 obyvatel a nad 900 000 obyvatel. Přesnou výši odměn uvolněným členům zastupitelstva a maximální výši odměn pro neuvolněné členy zastupitelstva určuje nařízení vlády.³⁷

³⁴ V zákoně č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů, je zakotvena obecná povinnost zdržet se jednání ohrožujících nestrannost ve výkonu veřejné funkce, dále tento zákon vyjmenovává neslučitelné funkce a určuje oznamovací povinnost o určitých skutečnostech a řízení ve věci tohoto zákona. Každý člen zastupitelstva kraje má za povinnost každoročně učinit oznámení o jiných vykonávaných činnostech, oznámení o majetku nabytém v průběhu výkonu funkce a oznámení o příjmech, darech a závazcích vždy za předchozí kalendářní rok.

³⁵ COGAN, R. *Krajské zřízení*. (2004, s. 129 - 142).

³⁶ § 46 a § 47 Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení).

³⁷ Nařízení vlády č. 37/2003 Sb., o odměnách za výkon funkce členům zastupitelstev.

Uvedené nařízení vlády stanovuje, že uvolnit pro výkon funkce lze jen hejtmana, náměstka hejtmana, předsedu zvláštního orgánu, člena rady, předsedu výboru zastupitelstva nebo komise rady. Neuvolněným členem zastupitelstva kraje může být hejtman, náměstek hejtmana, předseda zvláštního orgánu, člen rady, předseda výboru zastupitelstva nebo komise rady, člen výboru zastupitelstva, komise rady nebo zvláštního orgánu a člen zastupitelstva.³⁸

3.1.2 Základní okruhy působnosti zastupitelstva kraje

Právo tvorby - zákonodárný proces musí splňovat přísný formalismus, exaktní vyjadřování a právní jistotu. Zastupitelstvu kraje je vyhrazeno vydávání **obecně závazných vyhlášek kraje, předkládání návrhů zákonů Poslanecké sněmovně, předkládání návrhů Ústavnímu soudu na zrušení právních předpisů**, má-li za to, že jsou v rozporu se zákonem.

Schvalování rozpočtu, závěrečného účtu kraje, rozpočtového provizoria a rozhodování o majetkoprávních úkonech. Při projednávání rozpočtu se zastupitelstvo kraje soustředí na koncept, příp. na drobné úpravy a je odkázáno na přípravu v radě, výborech a krajském úřadu. U majetkoprávních úkonů se zastupitelstvo vyjadřuje zpravidla vyslovením souhlasu nebo nesouhlasu k návrhu.

Tvorba a kontrola krajských ústavů. Tato působnost spočívá v rozhodnutí o tom, že se ústav zřídí nebo případně, kterými osobami se zřízený ústav obsazuje.

Tvorba a kontrola orgánů, včetně své interní samosprávy. Kontrola je primárně svěřena kontrolnímu a finančnímu výboru, avšak zastupitelstvo kraje musí závěry z jejich kontrolní činnosti projednat. Kontrola činnosti orgánů je zásadní působností zastupitelstva tak, aby byla možnost veřejně pod kontrolou občanů jejich činnost projednat.

Další rozhodnutí jako např. koordinace rozvoje územního obvodu, schvalování programů rozvoje územního obvodu kraje, zajišťování jejich realizace a kontrola jejich plnění.³⁹

³⁸ Příloha č. 2 k nařízení vlády č. 37/2003 Sb.

³⁹ COGAN, R. *Krajské zřízení*. (2004, s. 164 - 176) a § 35 Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení).

3.1.3 Jednání zastupitelstva kraje

Zákon o krajích ukládá, že k platnému usnesení, rozhodnutí nebo volbě zastupitelstva je potřeba souhlasu nadpoloviční většiny všech členů zastupitelstva.⁴⁰

Jestliže při zahájení zasedání zastupitelstva nebo v jeho průběhu není přítomna nadpoloviční většina všech členů zastupitelstva, musí předsedající toto zasedání zastupitelstva ukončit a do 5 dnů svolat náhradní zasedání.⁴¹

Zasedání zastupitelstva je veřejné. Informaci o místě, době a navrženém programu připravovaného zasedání zastupitelstva zveřejňuje krajský úřad nejpozději ve lhůtě 10 dnů před zasedáním na úřední desce krajského úřadu.⁴²

O průběhu jednání zastupitelstva se sepisuje zápis. Zápis se musí pořádat do 10 dnů po skončení zasedání a musí obsahovat údaj o počtu přítomných členů zastupitelstva, dále schválený program jednání, průběh a výsledek hlasování a přijatá usnesení a musí být uložen u krajského úřadu k nahlédnutí. Proti zápisu může každý člen zastupitelstva podat námitku, o které rozhodne nejbližší zasedání zastupitelstva.⁴³

Jednání zastupitelstva se řídí **jednacím řádem**. Zde je nutno podotknout, že je zákon jako předpis jednacím řádu nadřazený. Nadřazenost vyplývá z díkce §44 zákona o krajích: *“Zastupitelstvo vydává jednací řád, v němž stanoví podrobnosti o jednání zastupitelstva“*. Jednací řád lze přijmout jen v případě, že jsou chráněna kogentní usnesení zákona. Zákon omezuje okruh otázek, které lze jednacím řádem upravit, otázky týkající se jednání zastupitelstva. Nelze tedy jednacím řádem upravovat organizaci jiných orgánů, tedy rady kraje, výborů atd. Řešení těchto otázek nutno svěřit organizačnímu řádu, který je vydáván jako usnesení zastupitelstva.⁴⁴

⁴⁰ Odst. 1 § 40 Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení).

⁴¹ Odst. 1 § 41 Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení).

⁴² Odst. 1 § 42 Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení).

⁴³ § 43 Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení).

⁴⁴ COGAN, R. *Krajské zřízení*. (2004, s. 147 - 148).

3.1.4 Výbory zastupitelstva kraje

Zastupitelstvo může zřídit jako své iniciativní a kontrolní orgány **výbory**. Výbory se skládají vždy z lichého počtu členů. Předsedou výboru se může stát jen člen zastupitelstva. Zastupitelstvo musí vždy zřídit nejméně tři výbory, a to finanční, kontrolní a výbor pro výchovu, vzdělání a zaměstnanost, které jsou nejméně pětičlenné. Dalším výborem může být zřízen výbor pro národnostní menšiny s podmínkou, že na územních obvodech žije alespoň pět procent občanů hlásících se k národnosti jiné než české.⁴⁵

3.2 Rada kraje

Rada kraje je výkonným orgánem kraje v oblasti samostatné působnosti a může rozhodovat ve věcech přenesené působnosti, jen stanoví-li tak zákon. Při výkonu své působnosti odpovídá rada zastupitelstvu.⁴⁶

Radu volí a odvolává zastupitelstvo, kde je nutnost souhlasu většiny všech členů zastupitelstva. Volba může proběhnout jako tajná, anonymní nebo otevřeným hlasováním a může být hlasováno o každém členovi rady zvlášť anebo jako celku. V případě odvolání rady jako celku, zůstávají hejtmán a jeho náměstci nadále ve svých funkcích, ale nejsou již titulárně členy rady. Zastupitelstvo však může odvolat zároveň radu, hejtmana a náměstky hejtmana.

Členem rady se může stát jen člen zastupitelstva daného kraje. Členem rady je **hejtmán, náměstci hejtmana a další členové rady**. V krajích s počtem obyvatel od 600 000 má rada 9 členů a s počtem obyvatel nad 600 000 je rada složena z 11 členů. Členové rady mohou být pro výkon své funkce uvolnění nebo neuvolnění. O uvolnění členů rady rozhoduje zastupitelstvo.

Členové rady zajišťují obecně stanovené úkoly v určité oblasti samostatné působnosti s dělbou práce na rezortním principu. Na základě působnosti rady v návaznosti na působnosti kraje jako celku můžeme jejich úkoly rozdělit na agendy vnějších vztahů, vnitřních věcí,

⁴⁵ § 76, § 77 a § 78 Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení).

⁴⁶ Odst. 1 § 57 Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení).

hospodaření, zdravotnictví a sociální věci, rozvoj, kultura, školství, doprava. O rozdělení oblastí působnosti rozhoduje rada nebo zastupitelstvo.⁴⁷

Rada kraje zřizuje jako své iniciativní a poradní orgány - **komise**. Počet členů komise určuje rada a podmínkou pro funkci předsedy komise je odborné vybavení pro působnost komise.⁴⁸

3.2.1 Okruhy působnosti rady kraje

Hospodaření - rada realizuje rozpočet (schválený zastupitelstvem) a činí majetkoprávní úkony do stanovených limitů.

Rozhodování o vzniku a zániku některých orgánů kraje. Tvorba orgánu spočívá v rozhodnutí, že se orgán ustavuje, a kterými osobami se zřízený orgán obsazuje. Toto obsazení rada provádí jmenováním, ale může tak učinit i volbou.

Správa řízení právnických osob a organizačních složek, které byly založeny nebo zřízeny krajem (v případě krajského úřadu zejména v otázkách samostatné působnosti).

Vedení činnosti zastupitelstva kraje. Rada připravuje návrh pořadu schůze zastupitelstva, přípravu návrhů do zastupitelstva a rozhodnutí o stanovisku rady k návrhům zastupitelstva podaných navrhovateli.

Výkon usnesení zastupitelstva kraje. Rada uskutečňuje vůli zastupitelstva na úrovni rozhodnutí o způsobu, lhůtě a odpovědné osobě nebo orgánu za finální splnění, dále vlastní uskutečnění a na závěr kontrola splnění.

Vydávání nařízení kraje a dalších předpisů kraje v přenesené působnosti. Rada vydává nařízení kraje, právní předpisy interní povahy, připravuje návrhy obecně závazných vyhlášek k projednání v zastupitelstvu.⁴⁹

⁴⁷ COGAN, R. *Krajské zřízení*. (2004, s. 176 - 181).

⁴⁸ Tamtéž. (2004, s. 331 - 332).

⁴⁹ Tamtéž. (2004, s. 198 - 210) a § 59 Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení).

3.2.2 Pravidla jednání rady kraje

Ze zákona svolává schůzi rady hejtman, která se koná podle potřeby. Dále zákon konstatuje, že schůze rady jsou neveřejné, z čehož vyplývá, že veřejnost nemá právní nárok na přítomnost při schůzích. Rada ovšem může k jednotlivým bodům svého jednání přizvat dalšího člena zastupitelstva nebo jinou osobu.

Pro platnost usnesení, volbu nebo rozhodnutí je třeba souhlasu nadpoloviční většiny všech členů rady.

O průběhu schůze rady musí být pořízen zápis, ve kterém se uvádí počet přítomných členů rady, schválený program schůze rady, průběh a výsledek hlasování a přijatá usnesení. Zápis podepisuje hejtman nebo náměstek hejtmána a zvolení ověřovatelé. Zápis se pořizuje do 10 dnů po skončení schůze a musí být uložen u krajského úřadu k nahlédnutí členům zastupitelstva kraje. V případě námitek ze strany členů rady proti zápisu, rozhodne o nich nejbližší schůze rady.

O své činnosti podává rada zprávu na každém zasedání zastupitelstva.⁵⁰

Procesně právním předpisem upravujícím činnost rady při jednáních a její přípravě je **jednací řád rady**. V jednacím řádu bývá zpravidla uveden vznik orgánů rady, stanovení jejich působnosti a pravomoci, a také pravidla jednání těchto orgánů. Jednací řád je přijímán usnesením rady nebo zastupitelstva.⁵¹

3.3 Hejtman

Hejtman má výsadní postavení při jednání kraje navenek a nelze opomenout ani jeho významné pravomoci ve vnitřních věcech kraje. Hejtman je vnímán jako individuální hlava kraje.

⁵⁰ § 58 Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení).

⁵¹ COGAN, R. *Krajské zřízení*. (2004, s. 187 - 188).

Hejtman je člen zastupitelstva a je volen nebo odvoláván výhradně zastupitelstvem. A i zde platí podmínka, že k platnosti volby je nutný souhlas nadpoloviční většiny členů zastupitelstva. Zákon stanoví „*hejtman odpovídá za výkon své funkce zastupitelstvu*“.⁵²

3.3.1 Působnost hejtmána

Organizace práce rady a zastupitelstva - hejtman svolává schůzi zastupitelstva nebo rady, dále tyto schůze zahajuje a řídí. Hejtman přijímá rezignaci člena zastupitelstva na členství v zastupitelstvu.

Pozastavuje výkon rozhodnutí rady. Hejtman může pozastavit výkon, ale nezrušit rozhodnutí rady v konkrétní otázce s tím, že o této otázce rozhodne zastupitelstvo.

Vykonává a plní úkoly uložené mu radou a zastupitelstvem. Dle zákona o krajích musí každý člen zastupitelstva nebo člen rady plnit úkoly, které mu uloží orgány, jejichž je členem. Hejtman také *“vykonává další úkoly v samostatné nebo přenesené působnosti, pokud jsou mu svěřeny zastupitelstvem, radou nebo tak stanoví zákon”*.⁵³

Ověřuje některé písemné produkty činnosti rady a zastupitelstva. Hejtman ověřuje spolu s ověřovateli zápisy obou orgánů a právní předpisy kraje.

Zřizuje orgány a jmenuje členy orgánů kraje a řídí jejich činnost. Hejtman jmenuje a odvolává se souhlasem ministra vnitra ředitele krajského úřadu. Dále hejtman například jmenuje členy bezpečnostní rady kraje, povodňové komise.

Činí navenek právní úkony jménem kraje. Hejtman může učinit právní úkon ústně nebo písemně.

Rozhoduje v samostatné působnosti kraje. V samostatné působnosti kraje rozhoduje hejtman v záležitostech, které mu svěří rada, např. rozhodování o uzavírání nájemních smluv a smluv o vypůjčce a o nabytí a převodu movitých věcí a peněz na kraj.

⁵² Odst. 2 § 61 Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení).

⁵³ Odst. 3g § 61 Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení).

Plní další úkoly stanovené mu zákonem, kterými jsou rozhodování o svolání zastupitelstva obce nebo úkoly krizového řízení.⁵⁴

Hejtmana zastupuje náměstek hejtmana. Zastupitelstvo může zvolit jednoho nebo více náměstků hejtmana a svěřit jim některé úkoly. Náměstek hejtmana, kterého určí zastupitelstvo, zastupuje hejtmana v době jeho nepřítomnosti nebo v době, kdy hejtman nevykonává funkci z důvodu pracovní neschopnosti, karantény, z důvodu těhotenství nebo péče o dítě do 3 let věku nebo čerpá řádnou dovolenou.⁵⁵

V návaznosti na výše uvedené **personální složení volených orgánů kraje** autorka uvádí srovnání u krajů ČR. Pro lepší přehlednost je uveden celkový počet členů zastupitelstev, rad a rozdělen na počet žen a mužů v jednotlivých orgánech. Stejně rozdělení je provedeno u funkce hejtmana kraje. Podrobné srovnání je uvedeno v Tab. 3.1.

Tab. 3.1. Volené orgány v krajích ČR

Území, kraj	Sídelní město	Složení zastupitelstva			Složení rady			Hejtman	
		ženy	muži	celkem	ženy	muži	celkem	žena	muž
Čeká republika	Praha	132	606	738	23	115	138	1	13
Hl. m. Praha	Praha	13	50	63	1	8	9	0	1
Středočeský	Praha	14	51	65	2	9	11	0	1
Jihočeský	České Budějovice	11	44	55	3	8	11	0	1
Plzeňský	Plzeň	9	36	45	1	8	9	0	1
Karlovarský	Karlovy Vary	6	39	45	1	8	9	0	1
Ústecký	Ústí nad Labem	8	47	55	2	9	11	1	0
Královéhradecký	Hradec Králové	7	38	45	1	8	9	0	1
Pardubický	Pardubice	6	39	45	1	8	9	0	1
Liberecký	Liberec	9	36	45	2	7	9	0	1
Vysočina	Jihlava	7	38	45	1	8	9	0	1
Jihomoravský	Brno	10	55	65	1	10	11	0	1
Olomoucký	Olomouc	10	45	55	2	9	11	0	1
Zlínský	Zlín	9	36	45	3	6	9	0	1
Moravskoslezský	Ostrava	13	52	65	2	9	11	0	1

Zdroj: Samospráva. Dostupné z <<http://www.statnisprava.cz/rstsp/ciselniky.nsf/i/d0045>>, vlastní zpracování.

⁵⁴ COGAN, R. *Krajské zřízení*. (2004, s. 211 - 230).

⁵⁵ § 64 Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení).

Z Tab. 3.1 vyplývá nerovnoměrnost zastoupení žen a mužů v jednotlivých orgánech krajů. Ve všech volených orgánech jednoznačně převažují muži. Největší počet žen v zastupitelstvu je 14 v kraji Středočeském, následuje Moravskoslezský kraj a hlavní město Praha, kde je 13 žen v zastupitelstvu. Naopak nejmenší zastoupení 6 žen v zastupitelstvu je v kraji Karlovarském. Celorepublikově pak vychází poměr 82% mužů a 18% žen. Nejinak tomu je ve složení rad krajů, kde vychází poměr mužů a žen v celé ČR v procentech 83:16. Z výčtu všech 13 krajů a hlavního města Prahy je ve funkci hejtman zastoupena pouze 1 žena, a to hejtmanka v kraji Ústeckém. Zde je poměr zastoupení mužů a žen v procentech nejvíce odlišný a vychází 93:7.

3.4 Krajský úřad

Krajský úřad je výkonným a správním orgánem kraje a zajišťuje běžný chod kraje organizačně a administrativně.

Na úseku samosprávy krajský úřad podle § 66 zákona o krajích plní úkoly, které mu ukládá zastupitelstvo, rada nebo hejtman a napomáhá při činnosti výborů a komisí. Rada kraje může svěřit úkoly krajskému úřadu jen v rozsahu své působnosti svěřené ji zákonem.

Krajský úřad vykonává i přenesenou působnost s výjimkou věcí, které jsou zákonem svěřeny jinému orgánu. Krajský úřad působí jako druhoinstanční správní úřad ve vztahu k rozhodnutím vydaným obecními úřady ve správním řízení. Krajský úřad ukládá sankce podle zákona, obcím poskytuje odbornou a metodickou pomoc a kontroluje výkon přenesené působnosti obcemi.

Kraj jako celek v sobě spojuje funkce vlastní, což je samospráva kraje a funkce přenesené, neboli státní správu kraje. Těmto funkcím odpovídá i členění úřadu, kdy některé jeho části plní jen jeden druh úkolů, jiné i jejich kombinaci. S funkční propojenosti souvisí i spojitost finanční. V zásadě pocházejí finanční prostředky na činnost krajského úřadu z jednoho zdroje, a to z rozpočtu kraje, který neodlišuje výdaje na samosprávu a státní správu.

Krajský úřad tvoří ředitel a zaměstnanci kraje zařazení do krajského úřadu. Krajský úřad se dělí na odbory, které mají nejméně 15 a nejvíce 20 odborů, ty se pak dělí na 2 až 7 oddělení. V odděleních krajského úřadu jsou nejméně 2 a nejvíce 50 zaměstnanců. Oddělení

se může členit na úseky za podmínky, že v něm pracuje více než 10 úředníků. Celkový počet zaměstnanců stanovuje svým rozhodnutím rada kraje. O zařazení zaměstnanců do útvarů rozhoduje ředitel krajského úřadu.⁵⁶

3.4.1 Ředitel krajského úřadu

Podmínkou pro výkon ředitele je, že musí být zaměstnancem kraje a nesmí vykonávat funkce v politických stranách a politických hnutích a jeho funkce je neslučitelná s funkcí člena některé komory Parlamentu České republiky a s funkcí člena zastupitelstva územního samosprávného celku.

Ředitel je odpovědný za plnění úkolů svěřených krajskému úřadu v samostatné i přenesené působnosti. Ředitel řídí zaměstnance krajského úřadu a ve vztahu k vedoucím odborů odpovídá za jejich výběr. Dále ředitel rozhoduje o stanovení platu a odměn zaměstnanců kraje zařazených do úřadu a zabezpečuje finanční kontrolu ve veřejné správě.

Ředitel plní úkoly uložené mu zastupitelstvem, radou nebo hejtmanem a je odpovědný za jejich splnění hejtmanovi. S hlasem poradním je ředitel oprávněn účastnit se zasedání zastupitelstva kraje a schůzí rady kraje. Radě ředitel navrhuje jmenování a odvolání vedoucích odborů krajského úřadu a podává návrhy na vydání nařízení kraje.

Ředitele v jeho nepřítomnosti zastupuje zástupce ředitele. Funkce zástupce ředitele je po projednání s hejtmanem obsazována ředitelem.⁵⁷

3.4.2 Odbory a oddělení krajského úřadu

Všeobecné úkoly odborů se dají zobecnit podle toho, zda se jedná o státní správu nebo samosprávu. V oblasti státní správy se jedná např. o přezkoumávání rozhodnutí vydaných orgány obce v přenesené působnosti, poskytování odborné a metodické pomoci obcím nebo kontrola výkonu přenesené působnosti obcí. V samosprávných otázkách jsou odborům svěřeny oblasti týkající se plnění úkolů uložených jim ředitelem, součinnost při tvorbě právních předpisů, poskytování informací veřejnosti apod.

⁵⁶ COGAN, R. *Krajské zřízení*. (2004, s. 236 - 239).

⁵⁷ Tamtéž. (2004, s. 322 - 325).

Mezi nejčastější odbory krajského úřadu patří:

- Kancelář hejtmána,
- Kancelář ředitele,
- Právní odbor,
- Odbor informatiky,
- Finanční odbor,
- Majetkový odbor,
- Investiční odbor,
- Odbor rozvoje,
- Odbor stavební,
- Odbor životního prostředí,
- Odbor školství, mládeže a sportu,
- Odbor kultury a památkové péče,
- Odbor sociální a zdravotnický,
- Odbor dopravy,
- Živnostenský odbor,
- Odbor kontroly,
- Útvar interního auditu.⁵⁸

Náplň jednotlivých odborů krajského úřadu je uvedena v Příloze č. 1.

Přehled počtu odborů a oddělení krajských úřadů v ČR udává Tab. 3.2. V tabulce je možno porovnat celkový počet odborů a oddělení na daných krajských úřadech a dále potom zastoupení mužů a žen ve funkci ředitele krajského úřadu.

⁵⁸ COGAN, R. *Krajské zřízení*. (2004, s. 264 - 267).

Tab. 3.2. Počet odborů a oddělení v Krajských úřadech ČR

KRAJ	Ředitel		Počet odborů	Počet oddělení
	žena	muž		
Hl.m. Praha	0	1	5 sekcí/ 26 odborů	154 + 9 zvláštních org.jednotek
Středočeský	0	1	18	57
Jihočeský	0	1	16	48
Plzeňský	0	1	19	52
Karlovarský	0	1	21	56
Ústecký	0	1	18	48
Královéhradecký	1	0	16	45/3 úseky
Pardubický	0	1	11	43
Liberecký	0	1	16	54
Vysočina	0	1	3 sekce/14 odborů	52
Jihomoravský	1	0	20	53
Olomoucký	0	1	16	49
Zlínský	0	1	16	47
Moravskoslezský	0	1	16	54

Zdroj: Krajské úřady. Dostupné z <<http://www.statnisprava.cz/rstsp/ciselniky.nsf/i/d0045>>, vlastní zpracování.

Z Tab. 3.2 je patrné, že ve funkci ředitele krajského úřadu je v celé ČR celkem 12 mužů a 2 ženy, což představuje poměr v procentech 86:14. Z toho vyplývá velký nepoměr zastoupení žen a mužů v takovém postavení.

Vzhledem k tomu, že hlavní město Praha má statut hlavního města ČR, kraje a obce je počet odborů, oddělení a jejich další členění odlišné od ostatních krajů. Rozdíl v členění odborů krajského úřadu je patrný i u kraje Vysočina, kde jsou odbory rozděleny na 3 sekce a ty dále dělíme do 14 odborů. Dle zákona o krajích se krajský úřad člení na odbory a oddělení, proto je členění sekce-odbor u kraje Vysočina velmi nestandardní. Krajský úřad, který zaujímá pozici s největším počtem odborů, tj. 21 je v kraji Karlovarském a pozici s nejvíce odděleními zaujímá kraj Středočeský s celkovým počtem 57. Krajský úřad s nejmenším počtem odborů a oddělení je v kraji Pardubickém. V průměru má krajský úřad v ČR, bez hlavního města Prahy, 17 odborů a 51 oddělení.

3.4.3 Odměňování zaměstnanců krajského úřadu

Odměňování zaměstnanců krajského úřadu je uskutečňováno podle stupnice platových tříd a platových stupňů, do kterých jsou zařazeni.

Zaměstnavatel zařadí:

- zaměstnance do platové třídy podle druhu práce sjednaného v pracovní smlouvě a jeho mezích na něm požadovaných nejnáročnějších prací,
- vedoucího zaměstnance do platové třídy podle nejnáročnějších prací, jejichž výkon řídí nebo které sám vykonává,
- zaměstnance do platového stupně podle doby dosažené praxe.

Platové tarify se stanovují v 16 platových třídách a v každé z nich v platových stupních. K těmto tarifům se poskytují vedoucímu zaměstnanci příplatky za vedení, a to podle stupně řízení a náročnosti práce. Zaměstnanci, který není vedoucím zaměstnancem, ale je oprávněn organizovat, řídit a kontrolovat práci jiných zaměstnanců, přísluší příplatek za vedení v rámci rozpětí 5 až 15% platového stupně v platové třídě, do které je zařazen. Dále zaměstnancům přísluší jiné příplatky jako např. příplatek za práci v sobotu a v neděli, za práci přesčas, osobní příplatek nebo odměna za splnění mimořádného nebo zvlášť významného pracovního úkolu.⁵⁹

Dle zákona o krajích stanovuje řediteli krajského úřadu podle zvláštního předpisu⁶⁰ plat hejtman.⁶¹

3.4.4 Postavení krajského úřadu v procesu zajištění voleb do zastupitelstev krajů

V procesu voleb do zastupitelstev krajů má krajský úřad stanovené dle zákona o volbách do zastupitelstev krajů postavení volebního orgánu. V rámci plnění svých stanovených úkolů se jedná především o zajištění organizačních a technických příprav, průběhu a provedení voleb v kraji. Dále krajský úřad mimo jiné:

- projednává a registruje kandidátní listiny,
- zajišťuje tisk hlasovacích lístků pro kraj,
- vyhlašuje a uveřejňuje výsledky voleb vyvěšením na úřední desce,
- kontroluje průběh hlasování ve volebních místnostech,
- archivuje volební dokumentaci.⁶²

⁵⁹ § 123 - § 134 Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce.

⁶⁰ Zákon č. 143/1992 Sb., o platu a odměně za pracovní pohotovost v rozpočtových organizacích a orgánech.

⁶¹ Odst. 3 § 61 Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení).

⁶² § 11 Zákon č. 130/2000 Sb., o volbách do zastupitelstev krajů.

4 ORGANIZAČNÍ STRUKTURA MORAVSKOSLEZSKÉHO KRAJE

Moravskoslezský kraj (dále jen „MSK“) se nachází v nejvýchodnější části ČR při česko-slovensko-polské hranici. Vznik kraje byl současně s ostatními 13 kraji v ČR 1. ledna 2001 na základě legislativy přijaté v roce 2000.⁶³ Po jediné územní změně v roce 2005 má kraj rozlohu **5 427 km²** a skládá se z celkem 6 dřívějších okresů (Bruntál, Opava, Nový Jičín, Ostrava-město, Karviná a Frýdek-Místek) a území 22 obcí s rozšířenou působností. V MSK se nachází celkem 5 statutárních měst, 35 měst, 3 městyse a 256 obcí. Stav obyvatelstva MSK k datu 31. 12. 2010 byl **1 243 220**⁶⁴ obyvatel. Mezi největší obce co do počtu obyvatel v kraji patří město Ostrava. Dalšími významnými sídly jsou podle počtu obyvatel Havířov, Karviná, Frýdek-Místek, Opava nebo Nový Jičín.⁶⁵

4.1 Organizační struktura správy MSK

V této kapitole je popisována charakteristika personálního složení orgánů MSK. Je řešeno obsazení zastupitelstva kraje ve třech volebních obdobích a organizační struktura správy MSK v aktuálním volebním období. Orgány MSK jsou charakterizovány z pohledu výsledku voleb a zastoupení jednotlivých politických stran, počtu osob v jednotlivých orgánech a příslušnost těchto osob k jednotlivým politickým stranám (mimo krajský úřad) a z pohledu podílu personálního obsazení mužů a žen.⁶⁶

⁶³ Kraj vznikl pod názvem Ostravský a následně účinností ústavního zákona č. 176/2001 Sb. došlo ke změně názvu Ostravského kraje na Moravskoslezský kraj.

⁶⁴ Z toho **635 111** žen a **608 190** mužů. Zdroj: Český statistický úřad. Dostupný z <<http://www.czso.cz/x/krajedata.nsf/oblast2/obyvatelstvo-xt>>

⁶⁵ Základní informace o kraji. Dostupné z <http://o-kraji.kr-moravskoslezsky.cz/zakladni_informace.html>.

⁶⁶ Z hlediska rovného přístupu žen a mužů v rámci čerpání finančních zdrojů, které společnost vytvořila, posuzujeme potřeby a zájmy jak žen, tak i mužů. Vynakládání finančních prostředků z veřejných rozpočtů na zabezpečení těchto potřeb a zájmů je součástí politiky vytváření rovných příležitostí pro ženy a muže, kterou nazýváme gendorové rozpočtování. Gendorové rozpočtování je uplatněním gender mainstreamingu (proces (re)organizování, zlepšování a vyhodnocování politických procesů tak, aby bylo na všech úrovních a ve všech stádiích zapracováno hledisko rovnosti žen a mužů, a to prostřednictvím všech aktérů, kteří se běžně podílejí na politickém rozhodování) v rozpočtovém procesu a mělo by napomoci k vytváření a prosazování rovných příležitostí. Rozdělením výdajů na ženy a muže získáme celkový přehled o struktuře výdajů. Pomocí takových výsledků je možné v dlouhodobém horizontu dbát na vyváženost při sestavování rozpočtů a plnit princip rovnosti žen a mužů ve společnosti.

Organizační struktura správy MSK odpovídá zákonným požadavkům dle zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajská zřízení) a skládá se z volených orgánů a krajského úřadu. Mezi volené orgány MSK patří zastupitelstvo kraje, které zřídilo 12 výborů a rada kraje se 7 zřízenými komisemi. Krajský úřad MSK je tvořen ředitelem a zaměstnanci zařazenými do krajského úřadu, 16 odbory a 54 odděleními.

4.1.1 Zastupitelstvo kraje MSK

První volby do krajských zastupitelstev se konaly dne 12. 11. 2000. V kraji bylo zaevidováno 996 130 voličů a volební účast těchto voleb byla 32,24%. V porovnání s celorepublikovou účastí, která dosáhla 33,64%, se volební účast v kraji výrazně nelišila.

V návaznosti na gendorové rozpočtování lze porovnat zájem žen a mužů o politiku na krajské úrovni. Už z počtu kandidátů při volbách na člena do zastupitelstva kraje vyplývá nerovnost uspořádání vztahů mezi muži a ženami. V roce 2000 kandidovalo v krajských volbách 159 žen, což představovalo 20,49% z celkového počtu kandidátů a úspěšnost zvolených žen byla 20% z 65 volených zastupitelů kraje. Přesný počet kandidátů do zastupitelstva kraje a počet zvolených zastupitelů s rozdělením na muže a ženy nám ukazuje Tab. 4.1.

Tab. 4.1. Počet kandidátů do zastupitelstva kraje a počet zvolených zastupitelů kraje v roce 2000

Ukazatel	Celkem		Muži		Ženy	
	abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %
Kandidáti do ZK	776	100,00	617	79,51	159	20,49
Zvolení zastupitelé	65	100,00	52	80,00	13	20,00

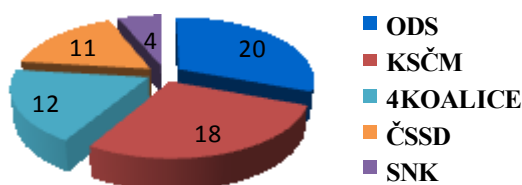
Zdroj: Jmenné seznamy a přehledy. Dostupné z <<http://www.volby.cz/pls/kz2000/kz1?xjazyk=CZ&xdatum=20001112>>, vlastní zpracování.

Dalším důležitým ukazatelem při volbách je přidělování mandátů. Do fáze přidělování mandátů postupují jen politické strany, které získaly alespoň 5% z celkového počtu platných hlasů v kraji. Ve volbách konaných dne 12. 11. 2000 dosáhla nejvyššího procentuálního zisku hlasů strana ODS, která získala 26,51%. Další úspěšnou stranou byla KSČM s 24,98%, 4KOALICE s 16,77%, ČSSD s 15,56% a SNK s 5,54%. Ostatní kandidující politické strany na hranici 5% nedosáhly a celkově získaly zbývajících 10,61% platných hlasů.

Na základě úspěšného získání počtu hlasů jsou jednotlivým stranám přidělovány mandáty v krajském zastupitelstvu. K přepočtu hlasů na mandáty pro jednotlivé strany se používá

metoda volebních dělitelů, konkrétně d'Hondtův dělitel. V kraji bylo voleno 65 zastupitelů, kdy strana ODS získala 20 mandátů (z toho 3 ženy), KSČM 18 mandátů (7 žen), 4KOALICE 12 mandátů, ČSSD 11 (2 ženy) a SNK 4 mandáty (1 žena).⁶⁷ Přehledné rozdělení mandátů je znázorněno na Obr. 4.1.

Obr. 4.1. Získané mandáty krajských zastupitelů v roce 2000

Zdroj: Přehled zisku mandátů. Dostupné z <http://www.volby.cz/pls/kz2000/kz531?xjazyk=CZ&xdatum=20001112&xkraj=13>, vlastní zpracování.

Druhé volby do krajských zastupitelstev v Moravskoslezském kraji se konaly ve dnech 5. a 6. 11. 2004 s evidencí 1 005 660 voličů. Volební účast v kraji byla 27,55% a opět se v porovnání s 29,62% celorepublikové účasti v zásadě nelišila.

I zde lze porovnat úspěšnost žen při kandidování do zastupitelstva kraje a počet zvolených žen. V druhých krajských volbách kandidovalo do zastupitelstva 235 žen, což představovalo 26,20% z celkového počtu kandidátů a oproti prvním volbám byl zájem žen o 5,71% vyšší. Ovšem úspěšnost zvolených žen byla 15,38% z 65 zastupitelů kraje a je zaznamenán pokles oproti předcházejícím volbám o 4,62%. Přesný počet kandidátů do zastupitelstva kraje a počet zvolených zastupitelů s rozdělením na muže a ženy v těchto volbách nám ukazuje Tab. 4.2.

Tab. 4.2. Počet kandidátů do zastupitelstva kraje a počet zvolených zastupitelů kraje v roce 2004

Ukazatel	Celkem		Muži		Ženy	
	abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %
Kandidáti do ZK	897	100,00	662	73,80	235	26,20
Zvolení zastupitelé	65	100,00	55	84,62	10	15,38

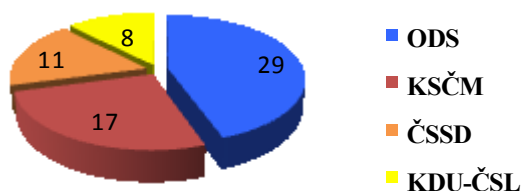
Zdroj: Jmenné seznamy a přehledy. Dostupné z <http://www.volby.cz/pls/kz2004/kz1?xjazyk=CZ&xdatum=20041105>, vlastní zpracování.

⁶⁷ Volby do zastupitelstev krajů konané dne 12.11.2000. Dostupné z <http://www.volby.cz/pls/kz2000/kz?xjazyk=CZ&xdatum=20001112>.

Ve volbách konaných 5. - 6. 11. 2004 se politické složení stran mírně změnilo, přičemž opět nejvyššího procentuálního zisku hlasů dosáhla strana ODS, a to 37,87%. Druhou úspěšnou stranou byla KSČM s 21,96%, dále ČSSD s 15,46% a KDU-ČSL s 11,34%. Ostatní strany na hranici 5% nedosáhly a celkově získaly zbývajících 13,38% platných hlasů.

Na základě úspěšného získání počtu hlasů byly jednotlivým stranám přiděleny mandáty v krajském zastupitelstvu, kdy ODS získala 29 mandátů (z toho 5 žen), KSČM 17 mandátů (3 ženy), ČSSD 11 (2 ženy) a KDU-ČSL 8 mandátů.⁶⁸ Přehledné rozdělení mandátů je znázorněno na Obr. 4.2.

Obr. 4.2. Získané mandáty krajských zastupitelů v roce 2004

Zdroj: Přehled zisku mandátů. Dostupné z
< <http://www.volby.cz/pls/kz2004/kz531?xjazyk=CZ&xdatum=20041105&xkraj=13>>, vlastní zpracování.

Třetí volby do krajských zastupitelstev se konaly ve dnech 17. - 18. 10. 2008. V MSK bylo zaevidováno 1 013 010 voličů. Volební účast v kraji byla 38,6% a v porovnání s celorepublikovou účastí, která byla 40,30%, nebyla nijak výrazně odlišná.

Ve třetích krajských volbách kandidovalo do zastupitelstva 266 žen, což představovalo z tohoto pohledu zatím nejúspěšnější kandidaturu všech tří voleb, a to 31,55% z celkového počtu kandidátů. Úspěšnost zvolených žen byla 20% z 65 zastupitelů kraje a vyrovnala se prvním volbám do zastupitelstev krajů. Přesný počet kandidátů do zastupitelstva kraje a počet zvolených zastupitelů s rozdělením na muže a ženy v těchto volbách nám ukazují Tab. 4.3.

⁶⁸ Volby do zastupitelstev krajů konané dne 5. - 6. 11. 2004. Dostupné z
<<http://www.volby.cz/pls/kz2004/kz?xjazyk=CZ&xdatum=20041105>>.

Tab. 4.3. Počet kandidátů do zastupitelstva kraje a počet zvolených zastupitelů kraje v roce 2008

Ukazatel	Celkem		Muži		Ženy	
	abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %
Kandidáti do ZK	843	100,00	577	68,45	266	31,55
Zvolení zastupitelé	65	100,00	52	80,00	13	20,00

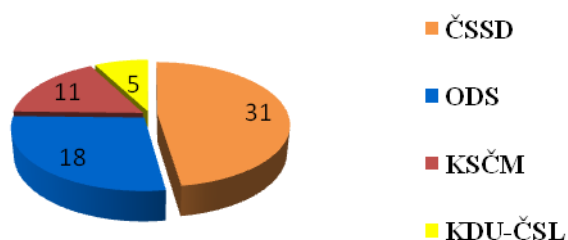
Zdroj: Jmenné seznamy a přehledy. Dostupné z

< <http://www.volby.cz/pls/kz2008/kz1?xjazyk=CZ&xdatum=20081017>>, vlastní zpracování.

V těchto volbách se politické zastoupení jednotlivých stran výrazně změnilo a nejúspěšnější stranou se stala ČSSD, která získala 42,63% hlasů. Méně úspěšná byla ODS s 24,90%, dále potom KSČM s 15,92% a KDU-ČSL s 7,10%. Ostatní strany na hranici 5% nedosáhly a celkově získaly 9,45% platných hlasů.

Na základě úspěšného získání počtu hlasů v krajských volbách bylo politické straně ČSSD přiděleno 31 mandátů (z toho 8 žen), ODS 18 mandátů (3 ženy), KSČM 11 (2 ženy) a KDU-ČSL 5 mandátů.⁶⁹ Přehledné rozdělení mandátů je znázorněno na Obr. 4.3.

Obr. 4.3. Získané mandáty krajských zastupitelů v roce 2008

Zdroj: Přehled zisku mandátů. Dostupné z

< <http://www.volby.cz/pls/kz2008/kz531?xjazyk=CZ&xdatum=20081017&xkraj=13>>, vlastní zpracování.

Třetí volební období krajského zastupitelstva začalo prvním ustavujícím zasedáním dne 13. 11. 2008 a bude ukončeno po čtyřletém trvání v roce 2012. V současné době je na krajské půdě vytvořena koalice mezi levicovými stranami, konkrétně mezi ČSSD a KSČM, která svými mandáty tvoří nadpoloviční většinu v zastupitelstvu. Jmenný seznam všech 65 zastupitelů kraje je uveden v Příloze č. 2.

⁶⁹ Volby do zastupitelstev krajů konané 17. - 18. 10. 2008. Dostupné z: <<http://www.volby.cz/pls/kz2008/kz?xjazyk=CZ&xdatum=20081017>>.

4.1.2 Výbory Zastupitelstva MSK volebního období 2008-2012

Zastupitelstvo kraje zřizuje dle zákona o krajích výbory jako své iniciativní a kontrolní orgány. Zastupitelstvo zřizuje výbor a volí jeho předsedu a členy usnesením zastupitelstva. Předseda výboru je vždy členem zastupitelstva. Zastupitelstvo MSK na základě své pravomoci zřídilo celkem 12 výborů. Přehled výborů, počet členů a podíl mužů a žen v jednotlivých výborech je uveden v Tab. 4.4.

Tab. 4.4. Výbory Zastupitelstva MSK a jejich členění na muže a ženy, volební období 2008 – 2012

VÝBORY	Předseda		Členové		Celkem
	žena	muž	žena	muž	
1. Výbor finanční	0	1	1	9	11
2. Výbor kontrolní	0	1	2	8	11
3. Výbor pro výchovu, vzdělání a zaměstnanost	1	0	8	6	15
4. Výbor pro národnostní menšiny	0	1	1	13	15
5. Výbor pro územní plánování	0	1	0	14	15
6. Výbor zdravotní	1	0	4	10	15
7. Výbor pro životní prostředí	0	1	2	12	15
8. Výbor zahraniční	0	1	5	9	15
9. Výbor pro dopravu	0	1	3	11	15
10. Výbor sociální	1	0	6	8	15
11. Výbor pro kulturu a památky	1	0	6	8	15
12. Výbor pro tělovýchovu a sport	0	1	2	12	15
CELKEM	4	8	40	120	172

Zdroj: Interní informace Moravskoslezského kraje, vlastní zpracování.

Celkem pracuje ve výborech 172 členů, z toho 128 mužů a 44 žen. Jmenný seznam všech členů jednotlivých výborů a členů zastupitelstva pracujících ve výborech je uveden v Příloze č. 3. Z přílohy č. 3 je zřejmé, že ve výborech 83 funkcí zastávají členové zastupitelstva (z toho jsou některé funkce kumulované), což představuje 48,26% a 89 členů z řad občanů kraje nebo odborníků, kteří představují 51,74% z celkového počtu. Z uvedeného vyplývá, že ve výborech je mírná převaha veřejnosti oproti členům zastupitelstva. Dále je možno porovnat zastoupení mužů a žen ve funkci předsedy výboru, kde pracuje celkem 8 mužů a 4 ženy. Zde poměr 67% mužů a 33% žen vychází lépe než poměr mužů a žen zastoupených ve všech výborech, který je 74% mužů a 26% žen.

4.1.3 Rada kraje volebního období 2008-2012

Zastupitelstvo kraje na svém prvním ustavujícím zasedání zvolilo hejtmana kraje a další členy rady kraje. Počet uvolněných členů stanovilo na 7 a svěřilo jim úkoly na úsecích:

Hejtman kraje: Ing. Jaroslav Palas (ČSSD)

- bezpečnost a krizové řízení
- integrovaný záchranný systém
- legislativa
- zahraniční vztahy
- finance a majetek

1. náměstek hejtmana kraje: p. Miroslav Novák (ČSSD)

- doprava
- silniční hospodářství
- životní prostředí

Náměstkyně hejtmana kraje: Mgr. Věra Palková (ČSSD)

- školství
- sport a tělovýchova

Náměstek hejtmana kraje: doc. Ing. Marian Lebieczik, Ph.D. (ČSSD)

- regionální rozvoj
- evropské fondy a operační programy

Náměstek hejtmana kraje: Ing. RSDr. Karel Konečný (KSČM)

- zdravotnictví

Náměstek hejtmana kraje: Ing. RSDr. Svatomír Recman (KSČM)

- sociální věci
- kultura

Náměstek hejtmana kraje: Ing. Jiří Vzíentek (ČSSD)

- územní plánování
- cestovní ruch

Další členové rady kraje:

JUDr. Josef Babka (KSČM)

p. Tomáš Hanzel (ČSSD)

prof. PhDr. Zdeněk Jirásek, CSc. (ČSSD)

Mgr. Ing. Iva Tichá (ČSSD)

Celkem v radě kraje pracuje 9 mužů a 2 ženy, což představuje poměr v procentech 82:18.

4.1.4 Komise Rady MSK volebního období 2008-2012

Rada kraje zřizuje dle zákona o krajích komise jako své iniciativní a poradní orgány. Rada kraje zřizuje a jmenuje předsedu a členy komisí usnesením rady kraje. Rada MSK zřídila celkem 7 komisí. Přehled komisí, počet členů a podíl mužů a žen v jednotlivých komisích je uveden v Tab. 4.5.

Tab. 4.5. Komise Rady MSK a jejich členění na muže a ženy, volební období 2008 – 2012

KOMISE	Předseda		Členové		Celkem
	žena	muž	žena	muž	
1. Komise bezpečnostní a pro integrovaný záchranný systém	0	1	0	14	15
2. Komise investiční	0	1	0	14	15
3. Komise legislativní	0	1	3	10	14
4. Komise pro občany se zdravotním postižením	0	1	5	9	15
5. Komise pro rozvoj MSK a cestovního ruchu	0	1	0	14	15
6. Komise pro zemědělství a venkov	0	1	0	14	15
7. Komise pro vědu výzkum a vysoké školy	0	1	5	9	15
CELKEM	0	7	13	84	104

Zdroj: Interní informace Moravskoslezského kraje, vlastní zpracování.

Celkem pracuje v komisích 104 osob, z toho 91 mužů a 13 žen. Jmenný seznam všech osob jednotlivých komisí a členů zastupitelstva pracujících v komisích je uveden v Příloze č. 4. Z této přílohy je patrné, že v komisích pracuje 33 členů zastupitelstva (z toho jsou některé funkce kumulované), což představuje 31,73% a 71 členů z řad občanů kraje nebo odborníků, kteří představují 68,27% z celkového počtu. I zde převažuje, stejně jako u výborů zastupitelstva, počet členů komise z řad veřejnosti nad počtem členů zastupitelstva. Z výše

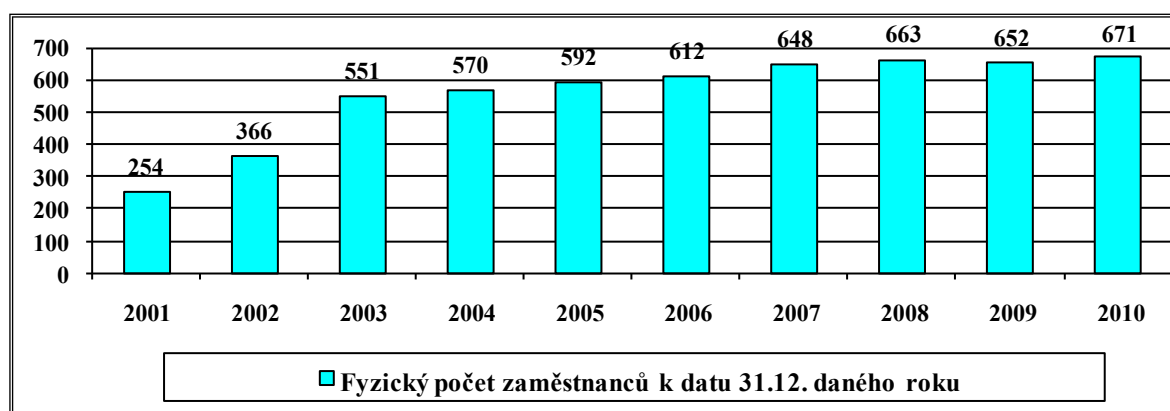
uvedené Tab. 4.5 vyplývá, že ve funkci předsedy komisí jsou zastoupeni pouze muži a ženy pracují v komisích jen jako členky. Velký nepoměr zastoupení mužů a žen v komisích je patrný z celkového počtu členů komisí, kdy muži představují 88% a ženy 12%.

4.1.5 Krajský úřad MSK

Krajský úřad je jeden z orgánů, jehož působnost je uvedena v předchozí kapitole 3. Zákon o krajích říká, že v čele úřadu stojí ředitel, kterého v případě nepřítomnosti zastupuje zástupce ředitele. Dále krajský úřad tvoří zaměstnanci kraje, kteří jsou zařazeni do krajského úřadu.

Celkový počet zaměstnanců na Krajském úřadě MSK je v současnosti 671. Na Obr. 4.4. je znázorněno srovnání v čase pohyb počtu zaměstnanců na krajském úřadě. Srovnání je možno sledovat v období let 2001 až 2010. Počet zaměstnanců krajského úřadu stanovuje vždy rada kraje a pro přesnější hodnocení je uveden fyzický stav počtů zaměstnanců k 31. 12. daného roku.

Obr. 4.4. Přehled počtu zaměstnanců krajského úřadu v letech 2001-2010

Zdroj: Závěrečný účet Moravskoslezského kraje za rok 2001-2009. Dostupný z <http://verejna-sprava.kr-moravskoslezsky.cz/zav_ucet.html>. Interní informace Moravskoslezského kraje, vlastní zpracování.

Rozdíly v počtu zaměstnanců v letech 2002 a 2003 vznikly v souvislosti s potřebou zabezpečení úkolů souvisejících se zrušením okresních úřadů k 31. 12. 2002. V závěru roku 2002 bylo realizováno přijetí zaměstnanců s přihlédnutím k těmto potřebám v roce 2003. K 31. 12. 2003 byl fyzický stav na krajském úřadě 551 zaměstnanců, což je oproti roku 2002 navýšení o 185 zaměstnanců, které úzce souviselo s počty skutečně delimitovaných zaměstnanců okresních úřadů v rámci reformy veřejné správy. V letech 2004 až 2008 lze zaznamenat postupné zvyšování zaměstnanců, v průměru o 22 osob za rok. Tento nárůst byl způsoben především vstupem ČR do Evropské unie (EU) a náročnosti na zabezpečení

využívání strukturálních fondů a Fondu soudržnosti EU. V průběhu roku 2009 došlo na krajském úřadě k organizačním změnám za účelem zvýšení efektivity práce a racionalizace vykonávaných činností a v této souvislosti došlo ke zrušení řady funkčních míst na jednotlivých odborech krajského úřadu. V roce 2010 je zaznamenán opět nárůst počtu zaměstnanců, a to z důvodu zřízení nových funkčních míst na odboru evropských projektů, oddělení strukturálních fondů a odboru regionálního rozvoje.⁷⁰

Krajský úřad MSK se řídí organizačním řádem, který vydává ředitel krajského úřadu v souladu se zákonem o krajích a je závazný pro zaměstnance kraje zařazené do krajského úřadu. V tomto řádu je mimo jiné stanoveno vnitřní členění úřadu. Úřad se člení na ředitele, zástupce ředitele, vedoucí odborů, vedoucí oddělení a ostatní zaměstnance. Bližší schéma organizační struktury úřadu je v Příloze č. 5.

4.2 Struktura vybraných výdajů na zajištění personálního složení kraje

V této části kapitoly je řešena struktura výdajů na platy zaměstnanců krajského úřadu a odměny členům zastupitelstva MSK. Problematika struktury daných výdajů je řešena vývojově v období 2001 – 2010. Dále je v kapitole sledován počet žen a mužů ve volených orgánech kraje, na krajském úřadě a jejich podíl na vybraných výdajích.

Výdaje na platy zaměstnanců zařazených do krajského úřadu a odměny uvolněným a neuvolněným členům zastupitelstev krajů, včetně členů jednotlivých výborů a komisí jsou hrazeny z rozpočtu kraje z převážné míry neinvestičními účelovými dotacemi ze státního rozpočtu a z dalších příjmů kraje.

V souladu se zákonem o krajích je stanovena zastupitelstvem kraje výše věcných a osobních výdajů na činnost krajského úřadu. Počet zaměstnanců zařazených do krajského úřadu a objem prostředků na platy těchto zaměstnanců stanovuje rada kraje.⁷¹

Výše odměny uvolněným a neuvolněným členům zastupitelstva kraje, včetně členů jednotlivých výborů a komisí je dána nařízením vlády o odměnách za výkon funkce členům zastupitelstev.⁷²

⁷⁰ Závěrečný účet Moravskoslezského kraje za rok 2001-2009. Dostupný z <<http://verejna-sprava.kr-moravskoslezsky.cz/rozpocet.html>>.

⁷¹ Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajská zřízení).

V následující Tab. 4.6. jsou vyčísleny odměny členů zastupitelstva kraje a členů výborů a komisí, platy zaměstnanců krajského úřadu a dále výše celkových výdajů po konsolidaci MSK v letech 2001-2010.

Tab. 4.6. Výdaje na zajištění personálního složení kraje v letech 2001 – 2010 (v tis. Kč)

Rok	Odměny členů ZK a členů výborů a komisí	Platy zaměstnanců krajského úřadu	Celkové výdaje kraje po konsolidaci
2001	9 020,03	56 987,37	1 800 903,78
2002	9 089,77	63 550,28	4 219 907,24
2003	15 193,81	169 603,41	11 742 988,28
2004	15 911,99	191 628,70	12 073 731,14
2005	18 819,09	212 931,38	13 680 051,83
2006	19 720,05	228 458,93	15 617 426,96
2007	21 025,38	252 898,58	14 883 441,99
2008	22 363,84	294 763,58	16 474 978,84
2009	27 244,79	318 722,30	17 104 964,36
2010	26 831,20	307 031,80	16 710 870,40

Zdroj: ARIS – výkazy. Dostupné z <<http://www.info.mfcr.cz/cgi-bin/aris/iarisorg/index.pl>>. Interní informace Moravskoslezského kraje, vlastní zpracování

Výše uvedené **odměny členů zastupitelstva kraje a členů výborů a komisí** jsou vyčísleny z rozpočtu kraje řazených pod Paragraf 6113 – Zastupitelstvo krajů a Položky: 5019 Ostatní platy, 5021 Ostatní osobní výdaje, 5023 Odměny členů zastupitelstev obcí a krajů, 5029 Ostatní platby za provedenou práci jinde nezařazené, 5031 Povinné pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti, 5032 Povinné pojistné na veřejné zdravotní pojištění, 5038 Povinné pojistné na úrazové pojištění, 5039 Ostatní povinné pojistné placené zaměstnavatelem, 5424 Náhrady mezd v době nemoci.

Údaje uvedené u **platů zaměstnanců krajského úřadu** jsou vyčísleny z rozpočtu kraje řazených pod Paragraf 6172 – Činnost regionální správy a Položky: 5011 Platy zaměstnanců v pracovním poměru, 5021 Ostatní osobní výdaje, 5024 Odstupné, 5031 Povinné pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti, 5032 Povinné pojistné na veřejné zdravotní pojištění, 5038 Povinné pojistné na úrazové pojištění, 5424 Náhrady mezd v době nemoci.

⁷² Příloha č. 2 k Nařízení vlády č. 37/2003 Sb., o odměnách za výkon funkce členům zastupitelstev.

Z Tab. 4.6. je v letech 2001 – 2009 patrný postupný nárůst výše odměn orgánů kraje a platů zaměstnanců krajského úřadu, a také celkové výdaje v tomto období narůstají. Výjimku tvoří rok 2010, kdy došlo ve všech třech ukazatelích k mírnému poklesu. V důsledku ekonomické krize zastupitelstvo kraje schválilo pro rok 2010 celkový rozpočet nižší než v předcházejících letech, a proto byly sníženy i výše odměn za práci ve výborech a komisích, funkčních požitků členům zastupitelstva a prostředky určené na mzdy zaměstnanců zařazených do krajského úřadu. Procentuální podíl odměn zastupitelů kraje na celkových výdajích je zhruba 0,14% a podíl platů zaměstnanců krajského úřadu na celkových výdajích je v průměru 1,56%. V porovnání s ostatními výdaji kraje mezi které patří výdaje na finance a správa majetku, samosprávné a jiné činnosti zajišťované prostřednictvím krajského úřadu, výdaje na dotační programy, příspěvky na provoz příspěvkovým organizacím kraje, akce spolufinancované z evropských finančních zdrojů a reprodukce majetku, jsou výdaje na činnost zastupitelstva kraje a krajského úřadu velmi malé.

Shrnutí počtu žen a mužů ve volených orgánech kraje a počtu žen a mužů na krajském úřadě je znázorněno v Tab. 4.7.

Tab. 4.7. Celkový počet žen ve volených orgánech kraje a na krajském úřadě v roce 2010

	Počet žen	Počet mužů	Celkový počet	% žen
Volené orgány				
Hejtman	0	1	1	0
Rada	2	9	11	18,18
Zastupitelstvo	13	52	65	20,00
Úřad				
Celkový počet zaměstnanců/kyň na úřadě	477	194	671	71,09
Na všech vedoucích pozicích	30	41	71	42,25
z toho vedoucí (ředitel)úřadu	0	1	1	0
z toho vedoucí odborů	5	11	16	31,25
z toho vedoucí oddělení	25	29	54	46,30

Zdroj: Interní informace Moravskoslezského kraje, vlastní zpracování.

Z výše uvedené Tab. 4.7 vyplývá, že v zastupitelstvu kraje je 20% žen a 80% mužů. Lze konstatovat, že ženy mají zájem o politiku více než dříve, kdy příkladem může být přibývajícím počet kandidujících žen při volbách do krajských zastupitelstev, ovšem stále řada žen dává přednost běžným zaměstnáním.

Jiný poměr vychází na krajském úřadě, kde pracuje celkem 71,09% žen a 28,91% mužů. Tato převaha žen se již neprojevuje na vedoucích pozicích úřadu, kde je celkem 42,25% žen a 57,75% mužů. Dále jsou tyto vedoucí pozice členěny na vedoucí odborů, zde je zastoupení žen ještě nižší, a to 31,25% žen a 68,75% mužů. Poměr u vedoucích oddělení je téměř vyrovnaný, tuto funkci zastává 46,30% žen a 53,70% mužů. Funkci ředitele krajského úřadu vykonává muž.

Na platy zaměstnanců Krajského úřadu MSK bylo v roce 2010 vynaloženo celkem 307 031,80 tis. Kč. Celkový počet žen a mužů na výdajích platů je 671 osob, z toho 71,09% žen. Rozdělením výdajů na ženy a muže dosáhneme hodnoty 218 268,90 tis. Kč připadající na ženy a 88 762,90 tis. Kč na muže. Toto vyčíslení je jen orientační, protože finanční ohodnocení se dle funkcí na úřadě liší. Přestože je počet žen na krajském úřadě vyšší než mužů, ve vedoucích pozicích, která je lépe placena, pracuje více mužů.

Celkově je zastoupeno v orgánech kraje 353 funkcí, tj. počet členů zastupitelstva 65, členů rady 11, hejtman, 172 členů výborů a 104 členů komisí kraje. Z toho počtu je ve funkcích orgánů kraje 72 žen, což činí 20,40% a 281 mužů, kteří zastávají 79,60%.

Po celkovém zhodnocení funkcí všech členů zastupitelstva kraje je patrná kumulace funkcí, kde se členové zastupitelstva kraje realizují v dalších orgánech kraje. Výjimku tvoří hejtman a jeho náměstci, kteří jsou pro svůj výkon funkce uvolnění a dále Ing. Igor Svoják, který je pouze členem zastupitelstva kraje. Největší kumulace funkcí zastupitele kraje je u např. Ing. Petr Adamec - ODS (člen zastupitelstva kraje, člen výboru kontrolního, člen výboru sociálního, člen výboru pro kulturu a památky, člen komise bezpečnostní a pro integrovaný záchranný systém), JUDr. Josef Babka - KSČM (člen zastupitelstva kraje, člen rady kraje, předseda komise bezpečnostní a pro integrovaný záchranný systém, člen komise legislativní), Mgr. Ing. Iva Tichá – ČSSD (členka zastupitelstva kraje, členka rady kraje, předsedkyně výboru pro kulturu a památky, členka výboru sociálního), Mgr. et Mgr. Lukáš Curylo – KDU-ČSL (člen zastupitelstva kraje, předseda výboru pro národnostní menšiny, člen výboru pro výchovu, vzdělání a zaměstnanost, člen výboru pro územní plánování), Ing. Vít Slováček – KDU-ČSL (člen zastupitelstva kraje, člen výboru finančního, člen výboru zdravotního, člen výboru pro národnostní menšiny), Ing. Petr Podstavka – ODS (člen zastupitelstva kraje, člen výboru zdravotního, člen komise investiční, člen komise pro rozvoj MSK a cestovní ruch)

nebo Ing. David Maňas – ODS (člen zastupitelstva kraje, člen výboru pro národnostní menšiny, člen výboru pro životní prostředí, člen komise pro zemědělství a venkov).

V roce 2010 bylo vyplaceno na odměnách členům zastupitelstva kraje a členům výborů a komisí celkem 26 831,20 tis. Kč. Z poměru 20,40% žen a 79,60% mužů, kteří jsou ve funkcích orgánů kraje, lze tento výdaj rozdělit na podíl, který mají na výdajích ženy, tj. 5 473,56 tis. Kč a podíl mužů, který představuje 21 357,64 tis. Kč.

Celkově lze zhodnotit počet žen a mužů v personálním složení orgánů MSK jako vyrovnaný, kdy ve volených orgánech pracuje 79,60% mužů a 20,40% žen a na krajském úřadě je zastoupení 28,91% mužů a 71,09% žen.

5 ZÁVĚR

Bakalářská práce se zabývala problematikou personálního složení orgánů krajské samosprávy, kterou řešila jak z teoretického, tak praktického pohledu v podmínkách Moravskoslezského kraje. Zpracovávání bakalářské práce směřovalo k naplnění stanovených cílů. Prvním cílem bakalářské práce bylo vymezit vývoj a stav personálního složení orgánů Moravskoslezského kraje za období 2001 – 2010 a druhým cílem bylo vyhodnotit personální složení orgánů Moravskoslezského kraje za období 2001 - 2010 z pohledu vybraných ukazatelů – podíl mužů a žen a mzdové náklady.

Obsah druhé kapitoly řeší fungování a členění veřejné správy, objasnění pojmu veřejná moc a charakteristiku územní samosprávy. Územní samospráva tvoří vedle státní správy druhou nejdůležitější větev veřejné správy. Samospráva je součástí veřejné moci a v zásadě se stává konkurenčním správním subjektem vůči jiným nositelům veřejné moci, čímž podporuje dělbu moci ve státě. Veřejná moc, která se realizuje prostřednictvím samosprávných subjektů je decentralizovanou státní mocí, kdy je výkon veřejné správy přenášen na samostatné subjekty odlišné od státu a ty tento výkon vykonávají samostatně a z vlastní iniciativy. Z pohledu územní samosprávy se Česká republika dělí na obce jako základní územní samosprávné celky a kraje, které jsou označovány za vyšší územně samosprávné celky. V rámci kapitoly byl řešen historický vývoj a současnost krajské samosprávy, konstitutivní prvky kraje a základní členění orgánů kraje. Z hlediska velikosti samosprávných krajů, ke kterým se řadí také hlavní město je největší Středočeský kraj s 1 264 978 obyvateli a Moravskoslezský je v pořadí druhý s 1 243 220 obyvateli. Nejméně obyvatel má kraj Karlovarský, a to 307 444 obyvatel. Dále byly kraje porovnávány z hlediska rozlohy nebo počtu obcí na svém území a i zde první místo zaujímá kraj Středočeský s rozlohou 11 015 km² a 1 145 obcemi. Nejmenším krajem, co se týká rozlohy, je kraj Liberecký o rozloze 3 162,98 km² a kraj s nejmenším počtem obcí 132 na svém území je kraj Karlovarský.

Třetí kapitola se věnovala personálnímu složení orgánů kraje, kterými jsou zastupitelstvo kraje, rada kraje, hejtman a krajský úřad. Zastupitelstvo kraje je voleno tajným hlasováním na základě všeobecného, rovného a volného práva a na základě poměrného zastoupení. Funkční období zastupitelstva je čtyřleté a jeho velikost je určena podle počtu obyvatel kraje na 45 – 65 členů. Zastupitelstvo volí ze svých členů radu kraje. Rada kraje je výkonným

orgánem kraje a při výkonu své působnosti odpovídá rada zastupitelstvu. Členem rady je hejtman, náměstci hejtmána a další členové rady. Rada má podle počtu obyvatel v kraji 9 nebo 11 členů. Hejtman je volen zastupitelstvem kraje a jemu za výkon své funkce odpovídá. V této kapitole bylo srovnáváno personální složení volených orgánů kraje včetně podílu mužů a žen v jednotlivých krajích České republiky. Bylo zjištěno, že ve volených orgánech jednoznačně převažují muži, kdy celorepublikově ve složení zastupitelstva máme 82% mužů a 18% žen, ve složení rad krajů je 83% mužů a 16% žen a ve funkci hejtmána máme zastoupeno 93% mužů a 7% žen.

Jediným orgánem kraje, který vedle volených funkcionářů – hejtman a náměstci hejtmána je obsazen hlavně zaměstnanci, je krajský úřad. Krajský úřad tvoří ředitel, vedoucí odborů, vedoucí oddělení a ostatní zaměstnanci. Zastoupení mužů a žen ve funkci ředitele na krajských úřadech České republiky ukazuje poměr 86% mužů a 14% žen. Dále byly na krajských úřadech hodnoceny počty odborů a počty oddělení. Největší počet odborů má Krajský úřad Karlovarského kraje 21 a nejvíce oddělení 57 má Krajský úřad Středočeského kraje. Krajský úřad s nejmenším počtem odborů a oddělení je v kraji Pardubickém.

Čtvrtá kapitola se zabývala organizační strukturou správy Moravskoslezského kraje. Tato stěžejní kapitola bakalářské práce byla zaměřena na vývoj a stav personálního složení orgánů kraje v období 2001 – 2010. Vývoj zastupitelstva kraje ukázal, že nejúspěšnější stranou s největším počtem získaných mandátů v prvním volebním období do krajských zastupitelstev byla strana ODS s 20 mandáty. Dále ve volbách uspěla KSČM s 18 mandáty, 4KOALICE s 12 mandáty, ČSSD s 11 a SNK se 4 mandáty. ODS zvítězila i ve druhém volebním období, kdy získala 29 mandátů, KSČM získala 17 mandátů, ČSSD 11 a KDU-ČSL 8 mandátů. Ve třetím aktuálním volebním období se stala nejúspěšnější stranou ČSSD s 31 mandáty, méně úspěšná byla ODS s 18 mandáty, KSČM s 11 a KDU-ČSL s 5 mandáty. Na základě výsledku voleb do krajských zastupitelstev a zastoupení jednotlivých politických stran jsou personálně obsazovány i další volené orgány, výbory a komise. Rada kraje se skládá z 8 členů ČSSD a 3 členů KSČM. Hejtmanem kraje pro volební období 2008-2012 se stal Ing. Jaroslav Palas (ČSSD). Dále byl řešen vývoj a stav zaměstnanců na krajském úřadě. Ze srovnání v čase vyplynulo, že počet zaměstnanců od roku 2001 do roku 2008 postupně narůstal, a to z 254 na 663 zaměstnanců, v roce 2009 došlo k mírnému poklesu na 652 z důvodu organizačních změn a následně v roce 2010 počet zaměstnanců vzrostl na 671.

Po podrobném zhodnocení personálního složení orgánů bylo zjištěno, že funkci ve volených orgánech kraje zastává celkem 353 osob, přičemž řada funkcí je kumulovaná. Ve funkcích pracuje 72 žen, což činí 20,40% a 281 mužů, kteří představují 79,60%. Z tohoto poměru plyne i podíl na odměnách za výkon funkce, které byly v roce 2010 vyplaceny celkem ve výši 26 831,20 tis. Kč. Ženám bylo vyplaceno 5 473,56 tis. Kč a mužům 21 357,64 tis. Kč. Na Krajském úřadě Moravskoslezského kraje pracuje celkem 671 osob, z toho 477 žen a 194 mužů. Ženy jsou zde zastoupeny 71,09% a muži 28,91%. Na platech bylo vyplaceno v roce 2010 celkem 307 031,80 tis. Kč. Podíl žen na platech je 218 268,90 tis. Kč a mužů 88 762,90 tis. Kč. Tento podíl je jen orientační, protože v lépe ohodnocených vedoucích pozicích pracují převážně muži. Závěrem lze konstatovat, že ve volených orgánech převažuje zastoupení mužů, kdežto na krajském úřadě pracuje více žen. Celkově je personální složení orgánů Moravskoslezského kraje v počtu mužů a žen vyrovnané.

Seznam použité literatury

Monografie

- [1] COGAN, R. *Krajské zřízení*. 1. vyd. Praha: ASPI, 2004. 442 s. ISBN 80-7357-041-6.
- [2] HENDRYCH, D. *Správní věda. Teorie veřejné správy*. 2. upr. vyd. Praha: ASPI, 2007. 212 s. ISBN 978-80-7357-248-8.
- [3] HORZINKOVÁ, E.; NOVOTNÝ, V. *Základy organizace veřejné správy v ČR*. 2. upr. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2010. 233 s. ISBN: 978-80-7380-263-9.
- [4] CHYTILEK, R.; ŠEDO, J.; LEBEDA, T.; ČALoud, D. *Volební systémy*. 4. vyd. Praha: Portál, 2009. 376 s. ISBN 978-80-7367-548-6.
- [5] KLÍMA, K. *Teorie veřejné moci, Vládnutí*. 1. vyd. Praha: ASPI, 2003. 311 s. ISBN 80-86395-78-2.
- [6] KOUDELKA, Z. *Samospráva*. 1. vyd. Praha: Linde, 2007. 399 s. ISBN 978-80-7201-665-5.
- [7] KOVÁŘ, J.; VRÁBKOVÁ, I. *Veřejná správa (studijní opora pro kombinované studium)*. 1.vyd. Ostrava: VŠB-TU Ostrava, 2008, 326 s. ISBN 978-80-248-1974-7.
- [8] SCHELLE, K. a kol. *Dějiny české veřejné správy*. 1. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2009. 314 s. ISBN 978-80-7380-203-5.

Legislativa

- [9] Zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České Republiky
- [10] Zákon č. 280/1948 Sb., o krajském zřízení
- [11] Zákon č. 143/1992 Sb., o platu a odměně za pracovní pohotovost v rozpočtových a některých dalších organizacích a orgánech, ve znění pozdějších předpisů
- [12] Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů
- [13] Zákon č. 130/2000 Sb., o volbách do zastupitelstev krajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů
- [14] Nařízení vlády č. 37/2003 Sb., o odměnách za výkon funkce členům zastupitelstev, ve znění pozdějších předpisů
- [15] Zákon č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů, ve znění pozdějších předpisů
- [16] Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů

Elektronické zdroje

- [17] ARISweb. *Zobrazení výkazů organizací* [online]. c2011 [cit. 2011-03-30]. Dostupný z WWW: <<http://wwwinfo.mfcr.cz/cgi-bin/aris/iarisorg/index.pl>>.
- [18] Český statistický úřad. *Krajské reprezentace* [online]. 2005 [cit. 2011-02-02]. Dostupný z WWW: <<http://www.czso.cz/kraje/>>.
- [19] Český statistický úřad. *Moravskoslezský kraj – obyvatelstvo* [online]. c2011 [cit. 2011-03-29]. Dostupný z WWW: <<http://www.czso.cz/x/krajedata.nsf/oblast2/obyvatelstvo-xt>>.
- [20] FOLTYSOVÁ, M.; PAVLÍK, M.; SIMERSKÁ, L. *Informativní metodika - Rozpočtování z hlediska rovnosti žen a mužů* [online]. Ministerstvo financí, Ministerstvo práce a sociálních věcí, 2004 [cit. 2011-02-19]. Dostupný z WWW: <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xbcr/mfcr/Methodika_rovnost.pdf>. ISBN 80-85045-14-1 (Ministerstvo financí), ISBN 80-86552-90-X (Ministerstvo práce a sociálních věcí).
- [21] Metodická podpora regionálního rozvoje. *Kraje ČR* [online]. c2011 [cit. 2011-01-25]. Dostupný z WWW: <<http://www.regionaldevelopment.cz/index.php/kraje-cr.html>>.
- [22] Moravskoslezský kraj. *Základní informace o kraji* [online]. c2010 [cit. 2011-03-29]. Dostupný z WWW: <http://o-kraji.kr-moravskoslezsky.cz/zakladni_informace.html>.
- [23] Moravskoslezský kraj. *Závěrečný účet Moravskoslezského kraje za rok 2001-2009* [online]. c2011 [cit. 2011-04-05]. Dostupný z WWW: <<http://verejna-sprava.kr-moravskoslezsky.cz/rozpocet.html>>.
- [24] Moravskoslezský kraj. *Závěrečný účet Moravskoslezského kraje za rok 2003* [online]. c2011 [cit. 2011-04-05]. Dostupný z WWW: <http://verejna-sprava.kr-moravskoslezsky.cz/zav_ucet03.html>.
- [25] Statnisprava.cz. *Krajské úřady* [online]. c2000-2011 [cit. 2011-02-24]. Dostupný z WWW: <<http://www.statnisprava.cz/rstsp/ciselniky.nsf/i/d0045>>.
- [26] Volby do zastupitelstev krajů konané dne 12. 11. 2000 [online]. c2011 [cit. 2011-03-29]. Dostupný z WWW: <<http://www.volby.cz/pls/kz2000/kz?xjazyk=CZ&xdatum=20001112>>.
- [27] Volby do zastupitelstev krajů konané dne 12. 11. 2000. *Jmenné seznamy a přehledy* [online]. c2011 [cit. 2011-03-29]. Dostupný z WWW: <<http://www.volby.cz/pls/kz2000/kz?xjazyk=CZ&xdatum=20001112>>.

- [28] Volby do zastupitelstev krajů konané dne 12. 11. 2000. *Přehled zisku mandátů* [online]. c2011 [cit. 2011-03-29]. Dostupný z WWW:
<<http://www.volby.cz/pls/kz2000/kz531?xjazyk=CZ&xdatum=20001112&xkraj=13>>.
- [29] Volby do zastupitelstev krajů konané dne 5. – 6. 11. 2004 [online]. c2011 [cit. 2011-03-29]. Dostupný z WWW:
<<http://www.volby.cz/pls/kz2004/kz?xjazyk=CZ&xdatum=20041105>>.
- [30] Volby do zastupitelstev krajů konané dne 5. – 6. 11. 2004. *Jmenné seznamy a přehledy* [online]. c2011 [cit. 2011-03-29]. Dostupný z WWW:
<<http://www.volby.cz/pls/kz2004/kz?xjazyk=CZ&xdatum=20041105>>.
- [31] Volby do zastupitelstev krajů konané dne 5. – 6. 11. 2004. *Přehled zisku mandátů* [online]. c2011 [cit. 2011-03-29]. Dostupný z WWW:
<<http://www.volby.cz/pls/kz2004/kz531?xjazyk=CZ&xdatum=20041105&xkraj=13>>.
- [32] Volby do zastupitelstev krajů konané dne 17. – 18. 10. 2008 [online]. c2011 [cit. 2011-03-29]. Dostupný z WWW:
<<http://www.volby.cz/pls/kz2008/kz?xjazyk=CZ&xdatum=20081017>>.
- [33] Volby do zastupitelstev krajů konané dne 17. – 18. 10. 2008. *Jmenné seznamy a přehledy* [online]. c2011 [cit. 2011-03-29]. Dostupný z WWW:
<<http://www.volby.cz/pls/kz2008/kz?xjazyk=CZ&xdatum=20081017>>.
- [34] Volby do zastupitelstev krajů konané dne 17. – 18. 10. 2008. *Přehled zisku mandátů* [online]. c2011 [cit. 2011-03-29]. Dostupný z WWW:
<<http://www.volby.cz/pls/kz2008/kz531?xjazyk=CZ&xdatum=20081017&xkraj=13>>.

Interní zdroje

- [35] Interní informace z Moravskoslezského kraje. Informace poskytnuté na základně osobní konzultace.

Seznam použitých zkratk

ČR	-	Česká republika
MSK	-	Moravskoslezský kraj
ODS	-	Občanská demokratická strana
KSČM	-	Komunistická strana Čech a Moravy
4KOALICE	-	Čtyřkoalice
ČSSD	-	Česká strana sociálně demokratická
SNK	-	Sdružení nezávislých kandidátů
KDU-ČSL	-	Křesťanská a demokratická unie - Československá strana lidová
ZK	-	Zastupitelstvo kraje
EU	-	Evropská unie

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- беру на ве́доміі, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 11. května 2011

Šárka Macurová

Adresa trvalého pobytu studenta:

Tř. Obránců míru 1274/12, 792 01 Bruntál

Seznam příloh

Příloha č. 1: Odbory krajského úřadu a jejich náplň

Příloha č. 2: Seznam členů Zastupitelstva Moravskoslezského kraje a jejich politická příslušnost

Příloha č. 3: Přehled výborů Zastupitelstva Moravskoslezského kraje, jejich předsedů a členů

Příloha č. 4: Přehled komisí Rady Moravskoslezského kraje, jejich předsedů a členů

Příloha č. 5: Organizační schéma Krajského úřadu MSK

Příloha č. 1: Odbory krajského úřadu a jejich náplň

Kancelář hejtmána. Kancelář hejtmána zajišťuje servis samosprávným orgánům jako jsou hejtman, jeho náměstci, rada a její členové a doplňuje jejich činnost. Jedná se o plnění úkolů při vnější komunikaci a při organizaci práce ostatních samosprávných orgánů. Zvláštním druhem tohoto odboru je krizové řízení, které zajišťuje objektově zaměřená organizační jednotka.

Kancelář ředitele. Kancelář ředitele poskytuje všeobecné služby úřadu. Řadíme sem především útvary personální. Mezi další útvary patří hospodářská správa, která zajišťuje technický chod úřadu, útvar pro informační technologie a organizační oddělení.

Právní odbor (a správní oddělení). Právní odbor v samostatné působnosti zabezpečuje např. přípravu zakládací listiny právnických osob zřizovaných krajem, zajišťuje právní služby pro orgány kraje, zabezpečuje vydání Věstníku právních předpisů kraje. S výkonem státní správy je spojováno správní oddělení, které vykonává všeobecnou správu a doplňkově správní agendu ve věcech nenáležících do působnosti odvětvových odborů.

Odbor informatiky. Tento odbor zajišťuje provoz výpočetní techniky, počítačové sítě a informačních systémů na krajském úřadě. Na jedné straně se jedná o správu přístrojů (hardware), na druhou stranu o aplikace (software). Úvary informatiky vykonávají státní správu jen ve velmi omezeném rozsahu, v samostatné působnosti se jedná o úkoly dle § 5 zákona č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy, v platném znění. Základním úkolem odboru informatiky je výstavba počítačové sítě a vytvoření informačního systému.

Finanční odbor. Finanční odbor je jedním z nejdůležitějších odborů krajského úřadu. Pro označení finančního odboru se většinou používá také označení ekonomický. Základním oddělením je rozpočtové oddělení, které je především odpovědné za zpracování a plnění rozpočtu, vykonává všeobecnou pokladní správu, realizuje schválená rozpočtová opatření atd. Druhým základním oddělením je oddělení pro vedení účetnictví, které sestavuje závěrečný účet, vede účetnictví o hospodaření a majetku kraje, zajišťuje platební styk. Dalším oddělením je oddělení pro finanční vztahy k obcím, které dohlíží na rozpočty obce, zajišťuje převody dotací ze státního rozpočtu.

Majetkový odbor. Tento odbor můžeme rozdělit na dvě oddělení, a to oddělení pro správu majetku a pro nakládání s majetkem. Úkolem oddělení pro správu majetku je principiální správa nemovitého majetku kraje kromě majetku, který byl svěřen jiným osobám a oddělení tak připravuje návrhy na naložení s nemovitým majetkem kraje, odpovídá za evidenci a inventarizaci majetku kraje, vede evidenci zájemců o pronájem prostor a pozemků, odpovídá za pojištění majetku kraje. Oddělení pro nakládání s majetkem stanovuje postup nakládání s majetkem, zajišťuje přechod věcí, práv a závazků z majetku státu do majetku kraje, podává návrhy katastru nemovitostí.

Investiční odbor. Mezi základní úkoly investičního útvaru patří vykonávání funkce investora kraje u investic podle stanoveného kritéria. Útvar tedy projednává investici se státní správou, činí úkony ve správních řízeních, zajišťuje financování investiční výstavby v souladu s rozpočtem kraje, jedná s dodavatelem díla a přejímá dílo, zpracovává plán investiční výstavby kraje.

Odbor rozvoje. Odbor rozvoje kraje je jedním ze základních samosprávných činností kraje. Činnost může, ale nemusí být spojena s územním plánováním, s agendou stavebních investic kraje a rozvoj cestovního ruchu. Prvním oddělením je oddělení pro rozvoj kraje, které vyhodnocuje územní disparity hospodářského a sociálního rozvoje kraje, stanoví základní cíle a hlavní věcné priority rozvoje jednotlivých mikroregionů a vymezuje mikroregiony, jejichž rozvoj je třeba podporovat s ohledem na vyvážený rozvoj kraje. Oddělení také spolupracuje na projektech restrukturalizace regionu. Druhým základním oddělením je oddělení pro rozvoj prostřednictvím vnějších zdrojů a kooperace s externími subjekty vyššího řádu. Poskytuje informační servis, metodickou a poradenskou činnost v otázkách evropské integrace a strukturálních fondů použitelných v kraji a regionech.

Odbor stavební. Působnost stavebního odboru se v podstatě vyčerpává úkoly podle zákona č. 50/1976 Sb., ve znění pozdějších předpisů (stavební zákon). Tento odbor připravuje územní plány velkých územních celků, připravuje návrhy obecně závazné vyhlášky kraje, kterou se vyhláší závazná část této územně plánovací dokumentace, vykonává působnost nadřízeného orgánu územního plánování pro obce, uděluje souhlas obci, která má stavební úřad, uzavřít dohodu s jinou obcí, že bude tuto působnost vykonávat pro ni.

Odbor životního prostředí. Působnost tohoto odboru je dána zvláštními zákony upravujícími režim ochrany jednotlivých složek životního prostředí. Řadíme sem oddělení agendy komplexní ochrany životního prostředí (posuzování vlivů na životní prostředí, příroda a krajina, regulace nakládání s nebezpečnými látkami), ochrany segmentů životního prostředí (odpady, voda, ovzduší, živočichové a rostliny, horniny, les) a hospodářského využívání životního prostředí (zemědělská půda, myslivost, rybářství, integrovaná ochrana).

Odbor školství, mládeže a sportu. Kraj odpovídá za síť středních a speciálních škol. V otázkách mládeže hovoříme o dílčím úsilí při regulaci sociopatologických jevů, ve sportu o malou podporu sportu v rámci možností krajského rozpočtu. V oblasti koncepce a organizace školské soustavy oddělení pro všeobecnou správu škol např. stanovuje směry regionální školské politiky, koordinuje vzájemnou spolupráci škol a školských zařízení v regionu. Ve věcech předškolního, základního a základního uměleckého vzdělání oddělení v otázkách všeobecné správy např. připravuje podklady a plní úkoly spojené se zřizováním a rušením škol, uděluje souhlas se jmenováním a odvoláním ředitelů škol, dává obcím souhlas se zrušením základní školy, která jimi byla zřízena. V oblasti středního a vyššího odborného vzdělání plní oddělení v samostatné působnosti např. úkoly spojené se zřizováním, slučováním a rušením odborných učilišť, středních odborných učilišť, středních odborných škol, gymnázií, konzervatoří, vyšších odborných škol a školských zařízení jim sloužícím, zpracovává schválené maximální počty tříd a žáků přijímaných do 1. ročníku středních škol zřizovaných krajem. V oblasti speciálního vzdělávání, výchovy a poradenství toto oddělení např. vytváří podmínky pro zajištění vzdělávání ve speciálních zařízeních, podmínky pro plnění povinné školní docházky ve zvláštních a speciálních základních školách. Druhým oddělením je oddělení hospodářské správy škol, které zajišťuje pro speciální školy, gymnázia, střední odborné školy, dětské domovy, pedagogicko-psychologické poradenství, školní statky, domovy mládeže a zařízení školního stravování zřizované krajem rozpočet, kontroluje hospodaření s finančními prostředky, zajišťuje podklady a doklady pro opravy budov, připravuje návrhy pro energetický audit školských zařízení. Poslední oddělení se týká mládeže a sportu (tělovýchovy), kde je prováděno zpracovávání podkladů pro návrh rozpočtu sportu a na úseku péče o mládež se jedná o prevenci sociálně-patologických jevů a podporu organizace volného času mládeže.

Odbor kultury a památkové péče. Oddělení v samostatné působnosti především zabezpečuje podklady pro plnění funkce zřizovatele odvětvových příspěvkových organizací

(muzeí, knihoven, divadel...), spolupracuje s Ministerstvem kultury ČR při administraci programů. Na úseku přenesené působnosti oddělení kultury přezkoumává rozhodnutí vydaná orgány obce v řízení o přestupcích na úseku kultury, vydává pokuty vydavatelům periodického tisku v případě porušení povinností podle tiskového zákona. Oddělení památkové péče v oboru samostatné působnosti připravuje koncepci památkové péče v kraji, připravuje návrhy programů zachování a obnovy kulturních památek v kraji a na úseku přenesené působnosti pak zejména metodicky řídí výkon státní památkové péče v kraji, vydává rozhodnutí o opatřeních, která je povinen učinit vlastník památky.

Odbor sociální a zdravotnický. Agendu zdravotnickou lze rozdělovat podle toho, zda se jedná o samosprávu – oddělení pro správu krajských nemocnic (zdravotnických zařízení) nebo oddělení státní správy ve zdravotnictví, kdy např. realizuje výběrová řízení na uzavření smlouvy o poskytování a úhradě zdravotní péče dle zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění. Agendu sociální věci dělíme v oblasti státní správy na oddělení agendy sociálních dávek, dávek sociální péče a v oblasti samosprávy na oddělení pro sociální služby (sociální zařízení). Dále sem řadíme agendu sociálně-právní ochrany dětí nebo zvláštní oddělení týkající se otázek národnostních menšin a etnik, či humanitární problémy.

Odbor dopravy. Odbor dopravy můžeme rozdělit na oddělení podle rozdělení úkolů na dopravně-správní oddělení, oddělení pro správu dopravců, veřejné dopravy – dopravní obslužnost, autobusová a železniční doprava, integrovaný dopravní systém, oddělení správy silnice – správa provozu, tj. uzavírky, omezení atd., oddělení technické správy silnic – správa a údržba silnic.

Živnostenský odbor. Působnost krajského živnostenského úřadu není příliš rozsáhlá a je dána § 3 zákona č. 570/1991 Sb., o živnostenských úřadech tak, že krajský živnostenský úřad např. vykonává řídicí, koordinační a metodickou činnost vůči obecním živnostenským úřadům ve svém správním obvodu, vede živnostenský rejstřík v působnosti svého správního obvodu, spolupracuje na úseku živnostenského podnikání s příslušnými správními úřady, v jejichž působnosti jsou odvětví, ve kterých se provozuje živnostenské podnikání, s hospodářskými komorami, podnikatelskými svazy a sdruženími.

Odbor kontroly. Úkolem kontroly je získávání poznatků, jejich zpracování, porovnání a hodnocení a následně odstraňování nedostatků. První oblastí kontroly je pro kraj kontrola

sebe sama. Další oblastí kontroly je kontrola jiných subjektů veřejné správy, kde je kontrolován výkon státní správy a samosprávy. Z uvedeného vyplývá, že se jedná kontrolu krajských orgánů, krajem zřizovaných a založených právnických osob, obcí a ostatních osob.

Útvar interního auditu. Odbor interního auditu je samostatný organizační celek, který má za úkol přezkoumat a vyhodnotit přiměřenost řídicí kontroly, hospodárnost a účelnost činnosti krajského úřadu. Tento útvar je podřízen řediteli krajského úřadu, který zajišťuje jeho funkční nezávislost a organizační oddělení od jiných řídicích výkonných struktur v krajském úřadu. Útvar zajišťuje např. dodržování právních předpisů a přijatých rozhodnutí, zda jsou naplňovány cíle finanční kontroly. Interní audit neboli finanční audit jsou audity systému, které prověřují a hodnotí systémy zajištění příjmů orgánu veřejné správy a audity výkonu, které zkoumají hospodárnost a účelnost operací a účinnost vnitřního kontrolního systému.

Příloha č. 2: Seznam členů Zastupitelstva Moravskoslezského kraje a jejich politická příslušnost

1. JUDr. Josef Babka (KSČM)
2. RSDr. Karel Kuboš (KSČM)
3. Ing. Jitka Hanusová (KSČM)
4. Henryk Malysz (KSČM)
5. Ing. Miroslav Boublík (KSČM)
6. Ing. Jan Adámek (KSČM)
7. Ing. Ivan Strachoň (KSČM)
8. Ing. RSDr. Karel Konečný (KSČM)
9. Ing. RSDr. Svatomír Recman (KSČM)
10. Milada Otáhalová (KSČM)
11. Dušan Doležal (KSČM)
12. Pavol Lukša (zvolen za KDU-ČSL, nyní TOP 09)
13. Ing. Petr Adamec (KDU-ČSL)
14. Ing. Václav Pomikálek (KDU-ČSL)
15. Mgr. et Mgr. Lukáš Curylo (KDU-ČSL)
16. Ing. Vít Slováček (KDU-ČSL)
17. Ing. Tadeáš Cichy (ODS)
18. Ing. Zbyněk Stanjura (ODS)
19. Ing. Jiří Šlusar (ODS)
20. PhDr. Jaroslava Wenigerová (ODS)
21. Ing. Igor Svoják (ODS)
22. Mgr. Andrea Wlochová (ODS)
23. Ing. Marek Vavrečka (ODS)
24. Ing. Jiří Veverka (ODS)
25. Ing. Petr Podstavka (ODS)
26. Mgr. Dagmar Adamová (ODS)
27. Ing. David Mañas (ODS)
28. Mgr. Petr Juras (ODS)
29. Ing. Martin Štěpánek, Ph.D. (ODS)
30. Ing. Petr Konůpka (ODS)
31. Petr Jedlička (ODS)

32. Mgr. Ivan Týle (ODS)
33. Ing. Josef Jalůvka (ODS)
34. Ing. Andreas Hahn (ODS)
35. Ing. Jaroslav Palas (ČSSD)
36. Ing. Petr Kajnar (ČSSD)
37. Tomáš Hanzel (ČSSD)
38. Ing. Jiří Vzientek (ČSSD)
39. Mgr. Dana Váhalová (ČSSD)
40. Prof.PhDr.Zdeněk Jirásek,CSc. (ČSSD)
41. Ladislav Velebný (ČSSD)
42. Mgr. Věra Pálková (ČSSD)
43. Mgr. Iva Tichá (ČSSD)
44. Petr Jalowiczor (ČSSD)
45. Bc. Karel Sibinský (ČSSD)
46. Miroslav Polak (ČSSD)
47. Zdeňka Jordánová (ČSSD)
48. Zdeněk Besta (ČSSD)
49. Mgr. Petr Cvik (ČSSD)
50. Ing. Jaroslav Kala (ČSSD)
51. doc.Ing. Marian Lebiedzík, PhD. (ČSSD)
52. Miroslav Novák (ČSSD)
53. Mgr. Daniel Havlík (ČSSD)
54. PaedDr. Hana Nováčková (ČSSD)
55. Mgr. Alena Krušinová (ČSSD)
56. Ing. Jan Stoklasa (ČSSD)
57. MUDr. Michal Hladík, Ph.D. (ČSSD)
58. Mgr. Dagmar Horváthová (ČSSD)
59. Petr Gavlas (ČSSD)
60. Dalibor Gříšek (ČSSD)
61. Bc. Jiří Absolon (ČSSD)
62. Mgr. Jindřich Berka (ČSSD)
63. Jaroslav Štekbauer (ČSSD)
64. Vladimír Jedlička (ČSSD)
65. MVDr. Barbora Jelonková (ČSSD)

Příloha č. 3: Přehled výborů Zastupitelstva Moravskoslezského kraje, jejich předsedů a členů

1. Výbor finanční (počet členů: 11)

předseda: RSDr. Karel Kuboš, člen zastupitelstva kraje (ČSSD)

2. Výbor kontrolní (počet členů: 11)

předseda: Ing. Andreas Hahn, člen zastupitelstva kraje (ODS)

3. Výbor pro výchovu, vzdělání a zaměstnanost (počet členů: 15)

předseda: Ing. Jitka Hanusová, členka zastupitelstva kraje (KSČM)

4. Výbor pro národnostní menšiny (počet členů: 15)

předseda: Mgr. et Mgr. Lukáš Curylo, člen zastupitelstva kraje (KDU-ČSL)

5. Výbor pro územní plánování (počet členů: 15)

předseda: Ing. Jan Adámek, člen zastupitelstva kraje (KSČM)

6. Výbor zdravotní (počet členů: 15)

předseda: Mgr. Alena Krušinová, členka zastupitelstva kraje (ČSSD)

7. Výbor pro životní prostředí (počet členů: 15)

předseda: Dušan Doležal, člen zastupitelstva kraje (KSČM)

8. Výbor zahraniční (počet členů: 15)

předseda: Ing. Ivan Strachon, člen zastupitelstva kraje (KSČM)

9. Výbor pro dopravu (počet členů: 15)

předseda: Ing. Miroslav Boublík, člen zastupitelstva kraje (KSČM)

10. Výbor sociální (počet členů: 15)

předseda: Mgr. Dana Váhalová, členka zastupitelstva kraje (ČSSD)

11. Výbor pro kulturu a památky (počet členů: 15)

předseda: Mgr. Ing. Iva Tichá, členka zastupitelstva kraje (ČSSD)

12. Výbor pro tělovýchovu a sportu (počet členů: 15)

předseda: Mgr. Daniel Havlík, člen zastupitelstva kraje (ČSSD)

1. Výbor finanční

předseda:

- RSDr. Karel Kuboš, člen zastupitelstva kraje (KSČM)

členové:

- Bc. Jiří Absolon, člen zastupitelstva kraje (ČSSD)
- Ing. Zdeněk Besta, člen zastupitelstva kraje (ČSSD)
- Zdeňka Jordánová, členka zastupitelstva kraje (ČSSD)
- Mgr. Petr Juras, člen zastupitelstva kraje (ODS)
- Ing. Václav Pomikálek, člen zastupitelstva kraje (KDU-ČSL)
- Ing. Vít Slováček, člen zastupitelstva kraje (KDU-ČSL)
- Ing. Zbyněk Stanjura, člen zastupitelstva kraje (ODS)
- Ing. Ivan Strachoň, člen zastupitelstva kraje (KSČM)
- Ing. Karel Vymětal
- RSDr. Jiří Boháč

2. Výbor kontrolní

předseda:

- Ing. Andreas Hahn, člen zastupitelstva kraje (ODS)

členové:

- Ing. Petr Adamec, člen zastupitelstva kraje (KDU-ČSL)
- Mgr. Jindřich Berka, člen zastupitelstva kraje (ČSSD)
- Dušan Doležel, člen zastupitelstva kraje (KSČM)
- Milada Otáhalová, členka zastupitelstva kraje (KSČM)
- Ing. Zbyněk Stanjura, člen zastupitelstva kraje (ODS)
- Ladislav Velebný, člen zastupitelstva kraje (ČSSD)
- Ing. Bohumil Dolanský
- Mgr. Pavel Kawulok
- Jitka Měchová
- Ing. Jiří Patík

3. Výbor pro výchovu, vzdělávání a zaměstnanost

předseda:

- Ing. Jitka Hanusová, členka zastupitelstva kraje (KSČM)

členové:

- Mgr. et Mgr. Lukáš Curylo, člen zastupitelstva kraje (KDU-ČSL)
- Mgr. Petr Cvik, člen zastupitelstva kraje (ČSSD)
- Mgr. Dagmar Horváthová, členka zastupitelstva kraje (ČSSD)
- PhDr. Jaroslava Wenigerová, členka zastupitelstva kraje (ODS)
- Mgr. Andrea Wlochová, členka zastupitelstva kraje (ODS)
- Mgr. Monika Brodová
- RSDr. Ivana Kalousková
- PaedDr. Aleš Koutný
- PaedDr. Svatopluk Novák
- Ing. Michael Trojka
- Mgr. Ivan Žárský
- Ing. Dana Forišková, Ph.D.
- Mgr. Martina Greplová
- Ing. Lenka Fojtíková

4. Výbor pro národnostní menšiny

předseda:

- Mgr. et Mgr. Lukáš Curylo, člen zastupitelstva kraje (KDU-ČSL)

členové:

- Ing. Tadeáš Cichy, člen zastupitelstva kraje (ODS)
- Henryk Małysz, člen zastupitelstva kraje (KSČM)
- Ing. David Mañas, člen zastupitelstva kraje (ODS)
- Ing. Vít Slováček, člen zastupitelstva kraje (KDU-ČSL)
- Jaroslav Štekbauer, člen zastupitelstva kraje (ČSSD)
- Ing. Jiří Veverka, člen zastupitelstva kraje (ODS)
- Ing. Eva Brodová
- Vladimír Horváth
- Mgr. Dariusz Branny
- Lubomír Kuzník
- Ing. Lumír Mžík
- Vladislav Niedoba
- Mgr. Daniel Sztefek
- Šárka Plawna

5. Výbor pro územní plánování

předseda:

- Ing. Jan Adámek, člen zastupitelstva kraje (KSČM)

členové:

- Mgr. et Mgr. Lukáš Curylo, člen zastupitelstva kraje (KDU-ČSL)
- Dalibor Gříšek, člen zastupitelstva kraje (ČSSD)
- Ing. Josef Jalůvka, člen zastupitelstva kraje (ODS)
- Ing. Petr Konůpka, člen zastupitelstva kraje (ODS)
- Mgr. Karel Sibinský, člen zastupitelstva kraje (ČSSD)
- JUDr. Miroslav Dokoupil
- Ing. Eduard Heczko
- Ing. Jan Krsička
- Mgr. Michal Pobucký, DiS.
- Ing. Mojmír Šimík
- Bc. Jan Tomiczek
- Oldřich Vícha
- Ing. Bohumil Auinger
- Ing. arch. Lukáš Gelnar

6. Výbor zdravotní

předseda:

- Mgr. Alena Krušinová, členka zastupitelstva kraje (ČSSD)

členové:

- Mgr. Dagmar Adamová, členka zastupitelstva kraje (ODS)
- doc. MUDr. Michal Hladík, Ph.D., člen zastupitelstva kraje (ČSSD)
- MVDr. Barbora Gacková Jelonková, členka zastupitelstva kraje (ČSSD)
- Miroslav Polak, člen zastupitelstva kraje (ČSSD)
- Ing. Vít Slováček, člen zastupitelstva kraje (KDU-ČSL)
- Ing. Jiří Veverka, člen zastupitelstva kraje (ODS)
- Ing. Petr Podstavka, člen zastupitelstva kraje (ODS)
- MUDr. Vojtěch Balcárek
- doc. MUDr. Bohuslav Chwajol, CSc.
- MUDr. Mgr. Vladimír Plaček
- Bc. Marcela Staňková, DiS.

- MUDr. Josef Zábranský
- MUDr. Ivan Drábek
- Mgr. Ivan Vrba

7. Výbor pro životní prostředí

předseda:

- Dušan Doležel, člen zastupitelstva kraje (KSČM)

členové:

- Mgr. Daniel Havlík, člen zastupitelstva kraje (ČSSD)
- Mgr. Dagmar Horváthová, členka zastupitelstva kraje (ČSSD)
- Petr Jedlička, člen zastupitelstva kraje (ODS)
- Pavol Lukša, člen zastupitelstva kraje (KDU-ČSL)
- Ing. David Maňas, člen zastupitelstva kraje (ODS)
- Ladislav Velebný, člen zastupitelstva kraje (ČSSD)
- Pavel Bačgoň
- Lukáš Balcařík
- Ing. Petr Baránek
- Mgr. Mirko Jašurek
- MVDr. Kateřina Křenková
- Ing. Vladimír Mana
- Ing. Rafael Kučík
- Ing. Richard Žabka

8. Výbor zahraniční

předseda:

- Ing. Ivan Strachoň, člen zastupitelstva kraje (KSČM)

členové:

- PaedDr. Hana Nováčková, členka zastupitelstva kraje (ČSSD)
- Ing. Václav Pomikálek, člen zastupitelstva kraje (KDU-ČSL)
- Ing. Jan Stoklasa, člen zastupitelstva kraje (ČSSD)
- Ing. Martin Štěpánek, Ph.D., člen zastupitelstva kraje (ODS)
- Mgr. Dana Váhalová, členka zastupitelstva kraje (ČSSD)
- Mgr. Andrea Wlochová, členka zastupitelstva kraje (ODS)
- RSDr. Ivana Kalousková

- RSDr. Karel Klimša
- Ing. Petr Mikula
- Ing. Miroslav Pulchart
- Ing. Jiří Šindelář
- Ing. Michal Tvrdoň, Ph.D.
- Jiří Navrátil
- Mgr. Renata Pospiechová

9. Výbor pro dopravu

předseda:

- Ing. Miroslav Boublík, člen zastupitelstva kraje (KSČM)

členové:

- Ing. Andreas Hahn, člen zastupitelstva kraje (ODS)
- Vladimír Jedlička, člen zastupitelstva kraje (ČSSD)
- MVDr. Barbora Gacková Jelonková, členka zastupitelstva kraje (ČSSD)
- Zdeňka Jordánová, členka zastupitelstva kraje (ČSSD)
- Ing. Jaroslav Kala, člen zastupitelstva kraje (ČSSD)
- Pavol Lukša, člen zastupitelstva kraje (KDU-ČSL)
- Ing. Marek Vavrečka, člen zastupitelstva kraje (ODS)
- Jakub Horáček
- Ing. Alois Morys
- Mgr. Herbert Pavera
- Ing. Libor Pěčonka
- Tomáš Sládeček
- Ing. Zdeňka Dvořáková
- Ing. Pavel Wessely

10. Výbor sociální

předseda:

- Mgr. Dana Váhalová, členka zastupitelstva kraje (ČSSD)

členové:

- Ing. Petr Adamec, člen zastupitelstva kraje (KDU-ČSL)
- Mgr. Dagmar Adamová, členka zastupitelstva kraje (ODS)
- Ing. Jitka Hanusová, členka zastupitelstva kraje (KSČM)

- Vladimír Jedlička, člen zastupitelstva kraje (ČSSD)
- Mgr. Alena Krušinová, členka zastupitelstva kraje (ČSSD)
- Mgr. Iva Tichá, členka zastupitelstva kraje (ČSSD)
- Mgr. Ivan Týle, člen zastupitelstva kraje (ODS)
- Karel Gavenda
- Tomáš Kuřec
- Mgr. Marie Monsportová
- Ing. Ctírad Sněhota
- Ing. Pavel Tuleja, Ph.D.
- Jan Hanuš
- Ing. Jiřina Zdražilová

11. Výbor pro kulturu a památky

předseda:

- Mgr. Iva Tichá, členka zastupitelstva kraje (ČSSD)

členové:

- Ing. Petr Adamec, člen zastupitelstva kraje (KDU-ČSL)
- Petr Gawlas, člen zastupitelstva kraje (ČSSD)
- Mgr. Petr Juras, člen zastupitelstva kraje (ODS)
- PaedDr. Hana Nováčková, členka zastupitelstva kraje (ČSSD)
- Milada Otáhalová, členka zastupitelstva kraje (KSČM)
- Ing. Marek Vavrečka, člen zastupitelstva kraje (ODS)
- Mgr. Šárka Honová
- Petr Jakubek
- Mgr. Šárka Swiderová
- Ing. Peter Šuška
- Šárka Tekielová
- Ing. Milan Weber
- Mgr. Dagmar Černochová
- Ing. Kateřina Michalská

12. Výbor pro tělovýchovu a sport

předseda:

- Mgr. Daniel Havlík, člen zastupitelstva kraje (ČSSD)

členové:

- Mgr. Petr Cvik, člen zastupitelstva kraje (ČSSD)
- Ing. Martin Štěpánek, Ph.D., člen zastupitelstva kraje (ODS)
- Karel Kafka
- Ing. Dana Forišková, Ph.D.
- Ing. Jaroslav Javora
- Ing. František Kopecký
- Ing. Pavel Matůšů
- JUDr. Rostislav Neuvirt
- Ing. Lumír Palyza
- Ing. Ivo Pavlík
- Jan Urban
- Jiří Zaoral
- Ing. Petr Gemroth
- Jaroslava Michnová

Příloha č. 4: Přehled komisí Rady Moravskoslezského kraje, jejich předsedů a členů

1. **Komise bezpečnostní a pro integrovaný záchranný systém** (počet členů: 15)
předseda: JUDr. Josef Babka, člen zastupitelstva kraje (KSČM)
2. **Komise investiční** (počet členů: 15)
předseda: Ing. Jaroslav Kala, člen zastupitelstva kraje (ČSSD)
3. **Komise legislativní** (počet členů: 14)
předseda: JUDr. Dušan Blažek
4. **Komise pro občany se zdravotním postižením** (počet členů: 15)
předseda: Miroslav Polak, člen zastupitelstva kraje (ČSSD)
5. **Komise pro rozvoj Moravskoslezského kraje a cestovní ruch** (počet členů: 15)
předseda: Petr Jalowiczor, člen zastupitelstva kraje (ČSSD)
6. **Komise pro zemědělství a venkov** (počet členů: 15)
předseda: Ing. Zdeněk Besta, člen zastupitelstva kraje (ČSSD)
7. **Komise pro vědu, výzkum a vysoké školy** (počet členů: 15)
předseda: prof. PhDr. Zdeněk Jirásek, člen zastupitelstva kraje (ČSSD)

1. Komise bezpečnostní a pro integrovaný záchranný systém

předseda:

- JUDr. Josef Babka, člen zastupitelstva kraje (KSČM)

členové:

- Ing. Petr Adamec, člen zastupitelstva kraje (KDU-ČSL)
- Ing. Jiří Šlusař, člen zastupitelstva kraje (ODS)
- Mgr. Pavel Drobil
- Milan Fabián
- Jaroslav Marek
- Bc. Marek Pavlica
- Ing. Luděk Polášek
- JUDr. Jiří Pšcholka
- plk. Ing. Radim Řehulka
- MUDr. Dalibor Svrčina
- Vladimír Vícha
- plk. Ing. Vladimír Vlček
- RNDr. Lukáš Ženatý
- plk. Ing. Martin Hrinko, Ph.D.

2. Komise investiční

předseda:

- Ing. Jaroslav Kala, člen zastupitelstva kraje (ČSSD)

členové:

- Ing. Miroslav Boublík, člen zastupitelstva kraje (KSČM)
- Petr Gawlas, člen zastupitelstva kraje (ČSSD)
- Dalibor Gříšek, člen zastupitelstva kraje (ČSSD)
- Ing. Petr Konůpka, člen zastupitelstva kraje (ODS)
- Ing. Petr Podstavka, člen zastupitelstva kraje (ODS)
- Mgr. Karel Sibinský, člen zastupitelstva kraje (ČSSD)
- Mgr. Josef Kimpl
- Miroslav Kronenberg
- Ing. Radim Křupala
- Josef Mikulec
- Bc. Václav Planka

- Ing. Vladimír Stuchlý
- Ing. Tomáš Volovský
- Daniel Žídek

3. Komise legislativní

předseda:

- JUDr. Dušan Blažek

členové:

- JUDr. Josef Babka, člen zastupitelstva kraje (KSČM)
- JUDr. Bc. Petr Gajdušek, LL.M. (Cantab)
- Mgr. Tomáš Gurecký
- JUDr. Eva Kafková
- Ing. Igor Kašpar
- JUDr. Jiří Mlčoch
- Mgr. David Maryška
- JUDr. Ivan Štefek
- PhDr. Iveta Wilczková
- JUDr. Matěj Zachveja
- JUDr. Luděk Vebera
- JUDr. Denisa Wesselsová
- Mgr. Jan Malchar

4. Komise pro občany se zdravotním postižením

předseda:

- Miroslav Polak, člen zastupitelstva kraje (ČSSD)

členové:

- doc. MUDr. Michal Hladík, Ph.D., člen zastupitelstva kraje (ČSSD)
- Petr Jedlička, člen zastupitelstva kraje (ODS)
- Ing. Jiří Šlusař, člen zastupitelstva kraje (ODS)
- Eliška Adamová
- David Jelínek
- Jaroslav Kotas
- Petra Krejčířová
- Eva Pastušková

- Ing. Jiří Schwarz
- Pavel Zvolánek
- Bc. Mária Melecká
- Mgr. Herbert Pavera
- Jan Hanuš

5. Komise pro rozvoj Moravskoslezského kraje a cestovní ruch

předseda:

- Petr Jalowiczor, člen zastupitelstva kraje (ČSSD)

členové:

- Bc. Jiří Absolon, člen zastupitelstva kraje (ČSSD)
- Ing. Jan Adámek, člen zastupitelstva kraje (KSČM)
- Tomáš Hanzel, člen zastupitelstva kraje (ČSSD)
- Ing. Josef Jalůvka, člen zastupitelstva kraje (ODS)
- Ing. Petr Kajnar, člen zastupitelstva kraje (ČSSD)
- Henryk Małysz, člen zastupitelstva kraje (KSČM)
- Ing. Petr Podstavka, člen zastupitelstva kraje (ODS)
- RSDr. Tadeáš Hlawiczka
- Ing. Ivo Kantor
- Ing. František Struška
- Ing. Zdeněk Trejbal, Ph.D.
- Ing. Miroslav Pulchart
- Ing. Karel Glogar
- Rudolf Šugar

6. Komise pro zemědělství a venkov

předseda:

- Ing. Zdeněk Besta, člen zastupitelstva kraje (ČSSD)

členové:

- Mgr. Jindřich Berka, člen zastupitelstva kraje (ČSSD)
- Petr Jalowiczor, člen zastupitelstva kraje (ČSSD)
- Ing. David Mañas, člen zastupitelstva kraje (ODS)
- Jaroslav Štekbauer, člen zastupitelstva kraje (ČSSD)
- Mgr. Ivan Týle, člen zastupitelstva kraje (ODS)

- Lukáš Balcařík
- Mgr. Pavel Buzek
- Ing. Tomáš Dener
- Ing. Gustav Pilch
- František Pitucha
- Oldřich Usvald
- Ing. František Vrchovecký
- Libor Janečka
- Jan Kovář

7. Komise pro vědu, výzkum a vysoké školy

předseda:

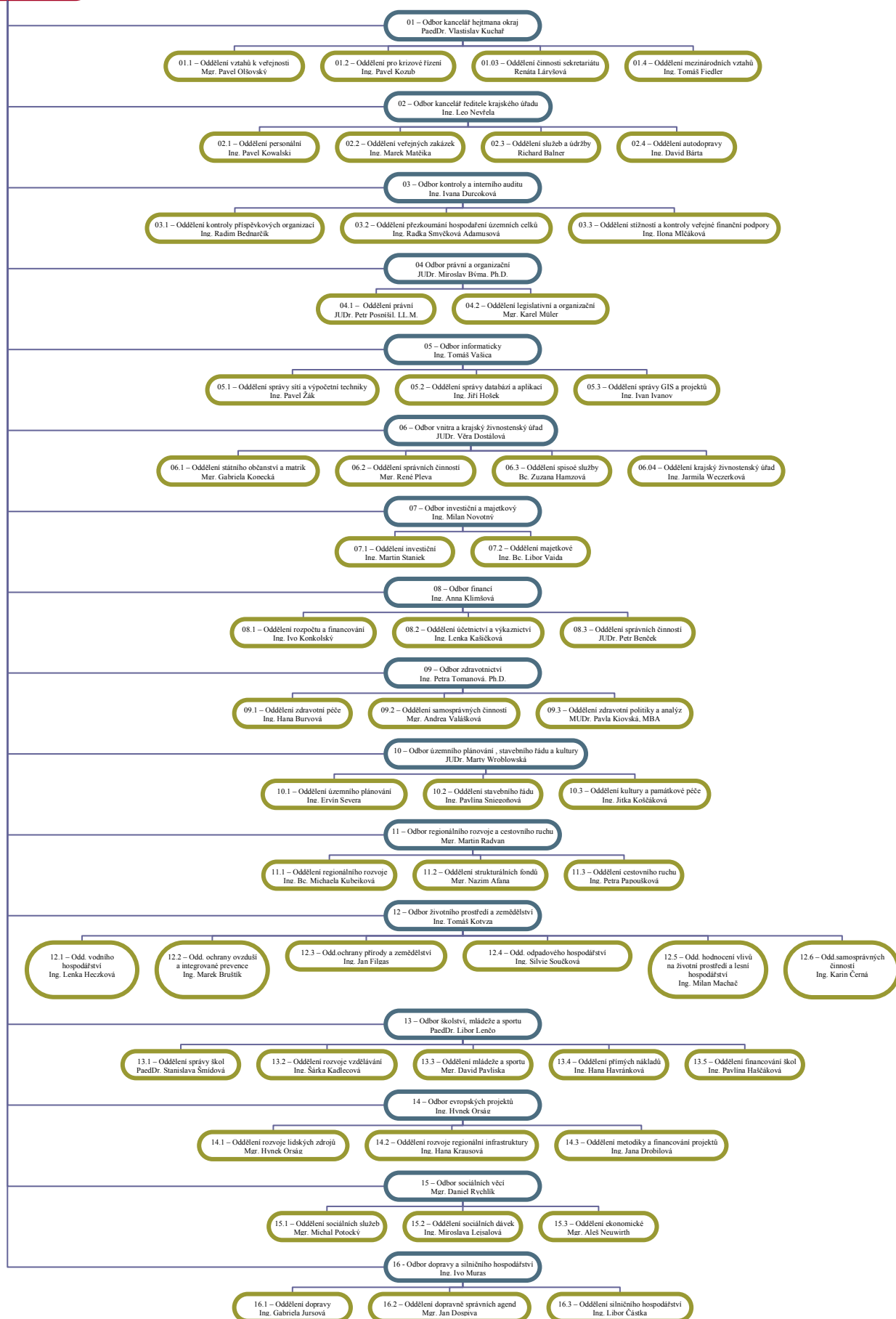
- prof. PhDr. Zdeněk Jirásek, CSc., člen zastupitelstva kraje (ČSSD)

členové:

- Ing. Petr Kajnar, člen zastupitelstva kraje (ČSSD)
- RSDr. Karel Kuboš, člen zastupitelstva kraje (KSČM)
- PhDr. Jaroslava Wenigerová, členka zastupitelstva kraje (ODS)
- JUDr. Eva Kafková
- doc. PhDr. Jiří Knapík, Ph.D.
- RNDr. Vladimír Krajčík, Ph.D.
- doc. Ing. Ladislav Ludvík, CSc.
- prof. RNDr. Jiří Močkoř, DrSc.
- Ing. Pavla Mrázková
- doc. PhDr. Rudolf Žáček, Dr.
- Ing. Dana Forišková, Ph.D.
- Ing. Jana Jílková
- Ing. Zbyněk Obdržálek
- prof. Ing. Ivo Vondrák, CSc.

Příloha č. 5: Organizační schéma Krajského úřadu MSK

Ředitel krajského úřadu
PaedDr. Jaroslav Sournal, CSc.

Zdroj: Organizační struktura krajského úřadu. Dostupné z <http://verejna-sprava.kr-moravskoslezsky.cz/orgstru.html>, vlastní zpracování